

**НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ
імені ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО»
Факультет соціології і права**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан

факультету соціології і права

_____ Яна ЦИМБАЛЕНКО

(підпис)

« ____ » _____ 2020 р.

(підпис)

(ініціали, прізвище)

« ____ » _____ 20__ р.

Кримінальне право (Особлива частина)

РОБОЧА ПРОГРАМА

кредитного модуля

рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

спеціальність – 081«Право»

освітня програма – ОПП «Право»

форми навчання – денна

Ухвалено методичною комісією

факультету соціології і права

Протокол від _____ 2020 р. № ____

Голова методичної комісії

(підпис)

(ім'я, прізвище)

« ____ » _____ 2020 р.

Київ – 2020

Робоча програма кредитного модуля «Кримінальне право (Особлива частина)» складена відповідно до програми навчальної дисципліни «Кримінальне право», код за ОП – НП-13.

Розробники робочої програми:

професор кафедри публічного права,
д.ю.н., професор Володимир МИСЛИВИЙ

(підпис)

доцент кафедри публічного права,
к.ю.н., доцент Костянтин ПОПОВ

(підпис)

Робочу програму затверджено на засіданні кафедри публічного права.
Протокол від « ____ » _____ 2020 року № ____

В. о. завідувача кафедри

_____ Дарія МАРІЦ
(підпис)

« ____ » _____ 2020 р.

© В. А. Мисливий, КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2020 рік

© К. Л. Попов, КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2020 рік

1. Опис кредитного модуля

Рівень ВО, спеціальність, освітня програма, форма навчання	Загальні показники	Характеристика кредитного модуля
Рівень ВО <i>перший(бакалаврський)</i>	Назва дисципліни <i>«Кримінальне право»</i>	Лекції <i>36 год.</i>
Спеціальність <i>081 «Право»</i>	Цикл <i>загальної підготовки</i>	<i>Семінарські</i> <i>36 год.</i>
Освітня програма <i>ОПП «Право»</i>	Статус кредитного модуля <i>обов'язковий</i>	Лабораторні роботи <i>не передбачено</i>
		Самостійна робота <i>18 год.</i> у тому числі на виконання індивідуального завдання <i>не передбачено</i>
	Семестр <i>5</i>	Індивідуальне завдання <i>не передбачено</i>
Форма навчання <i>денна</i>	Кількість кредитів (годин) <i>3 (90)</i>	Вид та форма семестрового контролю <i>екзамен письмовий</i>

В умовах розбудови України як демократичної держави, створення дійсно ціннісних орієнтирів суспільства, реформування її економічної і правової системи актуалізується необхідність правового забезпечення охорони основ національної безпеки України, прав і свобод людини, власності, громадського порядку і громадської безпеки, довілля та інших важливих суспільних відносин від злочинних посягань. Протидія злочинності є одним з головних завдань держави, виконання якого потребує належного кримінально-правового регулювання. Отже, завдяки вдосконаленню національного кримінального законодавства, наближенню його до високих правових стандартів та належному застосуванню можна забезпечити виконання задекларованих у Конституції України основних завдань держави.

Вивчення кредитного модуля «Кримінальне право (Особлива частина)» має велике теоретичне і практичне значення у підготовці юристів. Формуючи належний рівень фундаментальних правових знань студентів як майбутніх високоосвічених юристів, а також виробляючи у них відповідні навички правозастосування, викладання кредитного модуля «Кримінальне право (Особлива частина)» сприятиме реалізації кримінально-правової політики в Україні і відповідно, розбудові правової держави.

Засвоєння матеріалу кредитного модуля студентами-правниками є не лише необхідною умовою якісного здійснення ними в майбутньому функцій судді, прокурора, слідчого, адвоката, але й дозволить значно підвищити свій професійний рівень, використовуючи відповідні знання і навички на посадах юрисконсульта, нотаріуса тощо.

Кредитний модуль «Кримінальне право (Особлива частина)» є складовою навчальної дисципліни «Кримінальне право», яка є дисципліною циклу загальної підготовки.

Кредитний модуль «Кримінальне право (Особлива частина)» органічно пов'язаний з кредитними модулями «Кримінальне право (Загальна частина) – 1» та

«Кримінальне право (загальна частина) – 2» дисципліни «Кримінальне право», які є основою для його вивчення і мають викладатися перед ним за часом.

Кредитний модуль «Кримінальне право (Особлива частина)» знаходиться у тісному зв'язку з кредитними модулями дисциплін кримінально-правового циклу («Кримінальне процесуальне право», «Кримінологія», «Криміналістика»), формуючи систему знань, що є базою для вивчення цих дисциплін.

Кредитний модуль «Кримінальне право (Особлива частина)» як складова циклу загальної підготовки перебуває у тісному зв'язку з такими дисциплінами цього циклу, як «Цивільне право», «Адміністративне право», «Адміністративне процесуальне право», «Господарське право» та іншими. Кредитний модуль «Кримінальне право (Особлива частина)» перебуває у певному зв'язку з дисциплінами циклу гуманітарної та соціально-економічної підготовки студентів-правників. Такими дисциплінами, зокрема, є історія, філософія, логіка, економічна теорія, психологія, соціологія та ін. Ці дисципліни створюють загальну світоглядну і методологічну основу для сприйняття студентами змісту кримінального права.

2. Мета та завдання кредитного модуля

2.1. Метою кредитного модуля є формування у студентів здатностей:

- орієнтуватися в правових положеннях Особливої частини КК України, здійснювати їх системне тлумачення, виявляючи структуру і зміст ознак складу відповідних злочинів;
- використовувати у процесі професійної діяльності знання щодо змісту правових положень Особливої частини КК України для здійснення правильної кваліфікації відповідних злочинів.

2.2. Основні завдання кредитного модуля

Згідно з вимогами програми навчальної дисципліни студенти після засвоєння кредитного модуля мають продемонструвати такі результати навчання:

знання:

- загальних наукових засад кримінально-правової кваліфікації злочинів, її підстав, принципів, видів, етапів та значення в кримінальному праві;
- щодо точного визначення окремих складів злочинів та їх розмежування з іншими суміжними злочинними посяганнями, а також їх відмежування від інших правопорушень (цивільних, господарських, дисциплінарних тощо);
- загальних алгоритмів юридичного аналізу складів злочинів, формули їх кваліфікації та правил закріплення результатів кваліфікації у відповідних процесуальних документах;
- особливостей ознак складів злочинів, що посягають на основи національної безпеки України, злочинів проти життя та здоров'я волі, честі, гідності статевої свободи та статевої недоторканості особи; злочинів проти власності, господарської діяльності, громадської безпеки, громадського порядку та інших суспільно небезпечних діянь, передбачених Особливою частиною КК України.

уміння:

–здійснювати кримінально-правовий аналіз складів кримінальних правопорушень з урахуванням положень Загальної та Особливої частин кримінального права, забезпечувати правильну кваліфікацію кримінальних правопорушень та притягнення винних осіб до кримінальної відповідальності і покарання за вчинення злочинів проти основ національної безпеки, особи, власності, господарської діяльності, громадської безпеки, громадського порядку та інших об'єктів кримінально-правової охорони;

– з'ясовувати та аналізувати колізії, недоліки, прогалини і суперечливі проблемні питання у галузі кримінального права та кримінального законодавства, формувати та обґрунтовувати на основі їх системного та критичного аналізу власні правові позиції для їх реалізації у сфері професійної діяльності;

– узагальнення та аналізу застосування кримінального законодавства в правоохоронній діяльності та судовій практиці, для напрацювання здатностей до самовдосконалення та підвищення компетентності у вирішенні теоретичних та прикладних питань кримінального права.

3. Структура кредитного модуля

Назви розділів і тем	Кількість годин				
	Всього	у тому числі			
		лекції	семінарські	лабораторні (комп'ютерний практикум)	СРС
1	2	3	4	5	6
Розділ 1					
<i>Тема 1.1. Поняття та загальна характеристика Особливої частини кримінального права України. Теоретичні основи кваліфікації злочинів</i>	6	2	2	-	2
<i>Тема 1.2. Злочини проти основ національної безпеки України</i>	6	2	2	-	2
<i>Тема 1.3. Злочини проти життя та здоров'я особи</i>	10	2	4	-	4
<i>Тема 1.4. Злочини проти волі, честі та гідності особи</i>	4	1	1	-	2
<i>Тема 1.5. Злочини проти статевої свободи та статевої недоторканості особи</i>	4	1	1	-	2
<i>Тема 1.6. Злочини проти виборчих, трудових та інших особистих прав і свобод людини і громадянина</i>	8	2	2	-	4
<i>Тема 1.7. Злочини проти власності</i>	12	4	4	-	4
1	2	3	4	5	6
<i>Тема 1.8. Злочини у сфері господарської діяльності</i>	10	4	2	-	4
<i>Модульна контрольна робота</i>			(1)		
Разом за розділом 1	60	18	18	-	24
Розділ 2					
<i>Тема 2.1. Злочини проти довкілля</i>	4	2	-	-	2
<i>Тема 2.2. Злочини проти громадської безпеки</i>	5	1	2	-	2
<i>Тема 2.3. Злочини проти громадського порядку та моральності</i>	5	1	2	-	2
<i>Тема 2.4. Злочини проти безпеки виробництва</i>	1	-	-	-	1
<i>Тема 2.5. Злочини проти безпеки руху та експлуатації транспорту</i>	6	2	2	-	2
<i>Тема 2.6. Злочини у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та</i>	6	2	2	-	2

<i>інші злочини проти здоров'я населення</i>					
<i>Тема 2.7. Злочини у сфері охорони державної таємниці, недоторканості державних кордонів, забезпечення призову та мобілізації</i>	3	1	-	-	2
<i>Тема 2.8. Злочини проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування, об'єднань громадян та злочини проти журналістів</i>	5	1	2	-	2
<i>Тема 2.9. Злочини у сфері використання електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), систем та комп'ютерних мереж і мереж електрозв'язку</i>	6	2	2	-	2
<i>Тема 2.10. Злочини у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг</i>	6	2	2	-	2
<i>Тема 2.11. Злочини проти правосуддя</i>	6	2	2	-	2
<i>Тема 2.12. Злочини проти встановленого порядку несення військової служби (військові злочини)</i>	3	1	-	-	2
<i>Тема 2.13. Злочини проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку</i>	4	1	2	-	1
<i>Модульна контрольна робота</i>			(1)		
Разом за розділом 2	60	18	18	-	24
Екзамен					18
Всього годин	120	36	36	-	48

4. Лекційні заняття

№ з/п	Назва теми лекції та перелік основних питань (перелік дидактичних засобів, посилання на літературу та завдання на СРС)
1	<p>Тема 1.1. Поняття та загальна характеристика Особливої частини кримінального права України. Теоретичні основи кваліфікації злочинів</p> <p>Соціально-правове значення Особливої частини кримінального права. Поняття Особливої частини кримінального права. Структура Особливої частини кримінального права. Критерії систематизації норм Особливої частини кримінального права. Ієрархія охоронюваних суспільних цінностей в структурі Особливої частини КК України. Системний зв'язок положень Загальної та Особливої частин кримінального права України. Заборонні, роз'яснювальні і заохочувальні правові норми в Особливій частині КК України. Бланкетні диспозиції правових норм Особливої частини кримінального права України. Тлумачення норм Особливої частини кримінального права України.</p> <p>Особлива частина кримінального права як навчальна дисципліна. Основні методи вивчення Особливої частини кримінального права. Система курсу Особливої частини кримінального права України. Загальна характеристика літератури для вивчення Особливої частини кримінального права.</p> <p>Поняття кваліфікації злочинів. Місце кваліфікації злочинів у застосуванні кримінально-правової норми. Загальний механізм кваліфікації злочинів. Способи відображення кваліфікації у процесуальних документах. Особливості кваліфікації злочинів при конкуренції кримінально-правових норм (частина і ціле, загальна і спеціальна норми тощо). Принципи і правила розв'язання</p>

	<p>задач з Особливої частини кримінального права. Використання правозастосовної практики для оцінки окремих кримінально-правових ситуацій.</p> <p>Література: базова 1-14; допоміжна 1-15.</p> <p>Завдання на СРС:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Яке соціально-правове значення має Особлива частина кримінального права? 2. У чому проявляється зв'язок Загальної і Особливої частин кримінального права? 3. Якими є критерії систематизації норм Особливої частини? 4. Які види норм містяться в Особливій частині кримінального права? 5. Що таке кваліфікація злочинів і яке її значення? 6. Якими є правила кваліфікації злочинів? 7. Як кваліфікація злочинів відображається у процесуальних документах?
2	<p>Тема 1.2. Злочини проти основ національної безпеки України</p> <p>Поняття, загальна характеристика і види злочинів проти основ національної безпеки України. Кримінально-правова характеристика дій, спрямованих на насильницьку зміну, чи повалення конституційного ладу або на захоплення державної влади (ст. 109 КК України). Територія та державний кордон України при вчиненні злочину, передбаченого ст. 110 КК України. Посягання на територіальну цілісність і недоторканість України: характеристика основного складу і кваліфікуючих ознак злочину. Момент закінчення злочину, передбаченого ст. 110 КК України. Посягання на життя державного чи громадського діяча. Ознаки потерпілого, закріплені у ст. 112 КК України. Диверсія: відмежування від інших злочинів (проти власності, життя і здоров'я тощо). Державна зрада. Шпигунство. Відмежування державної зради у формі шпигунства від шпигунства як окремого злочину. Спеціальні підстави звільнення від кримінальної відповідальності особи, яка вчинила державну зраду або шпигунство.</p> <p>Література: базова 1-14; допоміжна 1-11.</p> <p>Завдання на СРС:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Які види злочинів проти основ національної безпеки України передбачені КК України? 2. У чому полягає склад злочину, передбачений ст. 109 КК України? 3. У чому полягає склад злочину, передбачений ст. 110 КК України? 4. Якими є ознаки посягання на життя державного чи громадського діяча? 5. Як відмежувати диверсію від схожих злочинів? 6. Чим відрізняється шпигунство від державної зради? 7. Якими є спеціальні підстави звільнення від кримінальної відповідальності особи, яка вчинила державну зраду або шпигунство?
3	<p>Тема 1.3. Злочини проти життя і здоров'я особи</p> <p>Злочини проти життя: їх загальна характеристика і види. Життя як об'єкт кримінально-правової охорони. Поняття вбивства та його види. Ознаки вбивства. Умисне вбивство без обтяжуючих і пом'якшуючих обставин (просте вбивство). Умисне вбивство при обтяжуючих обставинах. Умисні вбивства при пом'якшуючих обставинах: умисне вбивство, вчинене у стані сильного душевного хвилювання, умисне вбивство при перевищенні меж необхідної оборони або при перевищенні заходів, необхідних для затримання злочинця.</p>

	<p>Вбивство через необережність.</p> <p>Злочини проти здоров'я: їх загальна характеристика і види. Здоров'я як об'єкт кримінально-правової охорони. Поняття і види тілесних ушкоджень. Критерії для визначення тяжкості тілесних ушкоджень. Умисне тяжке тілесне ушкодження. Умисне середньої тяжкості тілесне ушкодження. Умисне легке тілесне ушкодження, його види. Побої і мордування. Катування. Домашнє насильство. Зараження венеричною хворобою. Залишення в небезпеці. Незаконне проведення абортів або стерилізації. Ненадання допомоги особі, яка перебуває в небезпечному для життя стані.</p> <p>Література: базова 1-14; допоміжна 1-28.</p> <p>Завдання на СРС:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Які види злочинів проти життя особи передбачені КК України? 2. Якими є ознаки умисного вбивства? 3. Які привілейовані види вбивства передбачені КК України? 4. Якими є ознаки складу необережного вбивства? 5. Які види злочинів проти здоров'я особи передбачені КК України? 6. За якими критеріями визначається ступінь тяжкості тілесних ушкоджень? 7. Які види привілейованих видів умисного тяжкого тілесного ушкодження передбачені КК України? 8. Які види легкого тілесного ушкодження передбачені КК України? 9. Чим відрізняються побої і мордування від тілесних ушкоджень? 10. Охарактеризуйте поняття домашнього насильства (ст. 126¹ КК України). 11. Розкрийте кримінально-правове поняття стерилізації (ст. 134 КК України). 12. Чим відрізняються залишення в небезпеці від ненадання допомоги особі, яка перебуває в небезпечному для життя стані?
4	<p>Тема 1.4. Злочини проти волі, честі та гідності особи</p> <p>Злочини проти волі, честі та гідності особи, їх загальна характеристика і види. Воля, честь та гідність особи як об'єкти кримінально-правової охорони. Незаконне позбавлення волі або викрадення людини. Насильницьке зникнення (ст. 146¹ КК України). Відмежування незаконного позбавлення волі від незаконного зникнення. Захоплення заручників. Мета як обов'язкова ознака захоплення заручників. Схожість і відмінність захоплення і тримання заручника та незаконного позбавлення волі або викрадення людини. Торгівля людьми або інша незаконна угода щодо людини. Зміст поняття «експлуатація» при вчиненні торгівлі людьми. Поняття «уразливий стан особи» у статті 149 КК України. Міжнародні нормативно-правові акти щодо протидії торгівлі людьми.</p> <p>Література: базова 1-14; допоміжна 1-23.</p> <p>Завдання на СРС:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Чим відрізняються незаконне позбавлення волі і викрадення людини? 2. У чому полягає відмінність незаконного позбавлення волі від незаконного зникнення? 3. Чим відрізняються незаконне позбавлення волі і захоплення заручників? 4. У чому полягає склад торгівлі людьми?
5	<p>Тема 1.5. Злочини проти статевої свободи та статевої недоторканості особи</p>

	<p>Загальна характеристика та види злочинів проти статевої свободи та недоторканості особи. Статева свобода і статева недоторканість як об'єкти кримінально-правової охорони. Юридичний склад зґвалтування та його ознаки. Сексуальне насильство. Примушування до вступу в статевий зв'язок. Потерпілий від злочинів, передбачених ст. ст. 152, 153, 154 КК України. Статеві зносини з особою, яка не досягла шістнадцятирічного віку. Розбещення неповнолітніх. Спеціальний суб'єкт у злочинах, передбачених ч. 2, ст. 155 та ч. 2 ст. 156 КК України.</p> <p>Література: базова 1-14; допоміжна 1-13.</p> <p>Завдання на СРС:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Що таке статева свобода і статева недоторканість як об'єкти кримінально-правової охорони? 2. У чому полягає поняття зґвалтування? 3. Якими є об'єктивні ознаки юридичного складу зґвалтування? 4. Яке значення має зміст добровільної згоди, визначений у примітці ст. 152 КК України? 5. Що означає поняття сексуальне насильство? 6. У чому полягає відмінність між складами злочинів, передбачених ст. 152 і ст. 153 КК України? 7. Якими є особливості кваліфікації розбещення неповнолітніх? 8. Якими є ознаки складу злочину, передбаченого ст. 155 КК України?
6	<p>Тема 1.6. Злочини проти виборчих, трудових та інших особистих прав і свобод людини і громадянина</p> <p>Поняття, загальна характеристика і види злочинів проти виборчих, трудових та інших особистих прав і свобод людини і громадянина. Межі кримінально-правової охорони прав і свобод людини і громадянина. Перешкоджання здійсненню виборчого права або права брати участь у референдумі, роботі виборчої комісії або комісії з референдуму чи діяльності офіційного спостерігача. Фальсифікація виборчих документів, документів референдуму чи фальсифікація підсумків голосування, надання неправдивих відомостей до органів Державного реєстру виборців чи фальсифікація відомостей Державного реєстру виборців. Порушення таємниці голосування. Підкуп виборця, учасника референдуму.</p> <p>Порушення недоторканості житла. Порушення таємниці листування, телефонних розмов, телеграфної чи іншої кореспонденції, що передаються засобами зв'язку або через комп'ютер. Ухилення від сплати аліментів на утримання дітей. Грубе порушення законодавства про працю. Невиплата заробітної плати, стипендії, пенсії чи інших установлених законом виплат. Порушення авторського права і суміжних прав. Порушення права на винахід, корисну модель, промисловий зразок, топографію інтегральної мікросхеми, сорт рослин, раціоналізаторську пропозицію. Порушення недоторканості приватного життя.</p> <p>Література: базова 1-14; допоміжна 1-41.</p> <p>Завдання на СРС:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. У чому може полягати перешкоджання здійсненню виборчого права або права брати участь у референдумі, роботі виборчої комісії або комісії з референдуму чи діяльності офіційного спостерігача? 2. Якими є ознаки складу злочину, передбаченого ст. 158 КК України?

	<p>3. Якими є форми об'єктивної сторони порушення недоторканості житла?</p> <p>4. Якими ознаками характеризуються склади злочинів, передбачених ст. 164, 165 КК України?</p> <p>5. Якими є ознаки складів злочинів, що посягають на трудові права громадян?</p> <p>6. Якими є особливості кримінально-правової охорони прав інтелектуальної власності?</p> <p>7. Якими ознаками характеризується злочин, передбачений ст. 182 КК України?</p>
7	<p>Тема. 1.7. Злочини проти власності Крадіжка. Грабіж. Розбій. Вимагання</p> <p>Поняття, загальна характеристика і види злочинів проти власності. Власність як об'єкт кримінально-правової охорони. Чуже майно як предмет злочинів проти власності. Корисливі злочини проти власності. Юридичний склад крадіжки. Характеристика кваліфікуючих ознак крадіжки. Грабіж: поняття і види. Розбій: особливості об'єкта і ознак об'єктивної сторони. Вимагання. Відмежування розбою від вимагання.</p> <p>Література: базова 1-14; допоміжна 1-3, 7-11, 13-16, 18-21, 23, Завдання на СРС:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Що є об'єктом при вчиненні злочинів проти власності? 2. Що є предметом злочинів проти власності, які його ознаки? 3. Яке значення має розмір викраденого для кваліфікації злочинів проти власності? 4. Як співвідносяться поняття «викрадення», «заволодіння», «привласнення», «розкрадання»? 5. Що таке «таємне» і «відкрите» викрадення? 6. Чим відрізняється розбій від вимагання? 7. Що таке напад у складі розбою? 8. За яких умов крадіжка може перерости в грабіж або розбій? 9. Чим відрізняється грабіж від розбою? <p>Шахрайство. Привласнення майна. Некорисливі злочини проти власності</p> <p>Шахрайство: способи вчинення і відмежування від схожих злочинів. Привласнення, розтрата майна або заволодіння ним шляхом зловживання службовим становищем. Заподіяння майнової шкоди шляхом обману або зловживання довірою. Привласнення особою знайденого або чужого майна, що випадково опинилось у неї. Придбання, отримання, зберігання чи збут майна, одержаного злочинним шляхом.</p> <p>Некорисливі злочини проти власності. Умисне знищення або пошкодження майна. Умисне пошкодження об'єктів електроенергетики. Погроза знищення майна. Порушення обов'язків щодо охорони майна. Самовільне зайняття земельної ділянки та самовільне будівництво.</p> <p>Література: базова 1-14; допоміжна 2, 4-6, 12, 17, 19, 20, 22-25. Завдання на СРС:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Чим шахрайство відрізняється від заподіяння майнової шкоди шляхом обману або зловживання довірою? 2. Чим шахрайство відрізняється від привласнення майна? 3. Якими є ознаки злочину, передбаченого ст. 191 КК України?

	<p>4. Якими ознаками характеризуються склади злочинів, передбачених ст. 194, 196 КК України?</p> <p>5. Як розрізнити співучасть у злочині і придбання, отримання, зберігання чи збут майна, одержаного злочинним шляхом (ст. 198 КК України)?</p> <p>6. Які норми КК України передбачають відповідальність за некорисливі злочини проти власності?</p>
8	<p>Тема 1.8. Злочини у сфері господарської діяльності Кримінально-правова характеристика злочинів, передбачених ст. ст. 199-206² КК України</p> <p>Поняття, загальна характеристика і види злочинів у сфері господарської діяльності. Господарська діяльність як об'єкт кримінально-правової охорони. Виготовлення, зберігання, придбання, перевезення, пересилання, ввезення в Україну з метою використання при продажу товарів, збуту або збут підроблених грошей, державних цінних паперів, білетів державної лотереї, марок акцизного податку чи голографічних захисних елементів. Предмет злочину, передбаченого ст. 199 КК України. Контрабанда (ст. 201 КК України). Предмет контрабанди. Поняття митного кордону. Незаконне виготовлення, зберігання, збут або транспортування з метою збуту підакцизних товарів (ст. 204 КК). Протидія законній господарській діяльності (ст. 206 КК).</p> <p>Література: базова 1-14; допоміжна 2, 11, 17, 21-24, 27, 28, 33, 37, 42, 43, 46, 49, 50.</p> <p>Завдання на СРС:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Що означає поняття «господарська діяльність»? 2. Що є предметом злочину, передбаченого ст. 199 КК України? 3. Що є предметом злочину, передбаченого ст. 201 КК України? 4. Якими ознаками характеризується склад злочину, передбачений ст. 200 КК України? <p>Кримінально-правова характеристика злочинів, передбачених ст. ст. 209-233 КК України</p> <p>Легалізація (відмивання) доходів одержаних злочинним шляхом. Особливості предмету злочину, передбаченого ст. 209 КК України. Ухилення від сплати податків, зборів (обов'язкових платежів). Доведення до банкрутства. Доведення банку до неплатоспроможності (ст. 218¹ КК України). Шахрайство з фінансовими ресурсами: відмежування від схожих злочинів.</p>

	<p>Незаконне використання знака для товарів і послуг, фірмового найменування, кваліфікованого зазначення походження товару. Випуск або реалізація небезпечної продукції. Незаконна приватизація державного, комунального майна. Розголошення комерційної або банківської таємниці (ст. 232 КК України).</p> <p>Література: базова 1-14; допоміжна 1, 3, 4-16, 18-26, 29-42, 44, 45, 47, 48, 50.</p> <p>Завдання на СРС:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Що розуміється під поняттям «легалізація (відмивання)» у ст. 209 КК України? 2. Які норми КК України забезпечують правову охорону бюджетної системи України? 3. Якими є способи ухилення від сплати податків, зборів (обов'язкових платежів)? 4. Що є предметом злочину, передбаченого ст. 216 КК України? 5. Якими є особливості кримінально-правової охорони господарських відносин в сфері банкрутства? 6. Чим відрізняється склад злочину, передбачений у ст. 222 КК України від складу шахрайства (ст. 190 КК України)? 7. Які норми КК України забезпечують охорону встановленого порядку випуску (емісії) і обігу цінних паперів? 8. Якими є ознаки злочину, передбаченого ст. 227 КК України? 9. Що є предметом злочину, передбаченого ст. 229 КК України? 10. Як співвідносяться поняття «комерційна таємниця», «банківська таємниця», «інсайдерська інформація»? 11. Які злочини посягають на встановлений порядок приватизації державного і комунального майна?
9	<p>Тема 2.1. Злочини проти довкілля</p> <p>Поняття, загальна характеристика і види злочинів проти довкілля. Об'єкт злочинів проти довкілля. Тяжкі наслідки у злочинах проти довкілля. Порушення правил екологічної безпеки. Забруднення або псування земель. Порушення правил охорони надр. Забруднення атмосферного повітря. Порушення правил охорони вод. Забруднення моря. Порушення законодавства про континентальний шельф України. Знищення або пошкодження об'єктів рослинного світу. Незаконна порубка або незаконне перевезення, зберігання, збут лісу (ст. 246 КК України). Незаконне полювання. Порушення законодавства про захист рослин. Порушення ветеринарних правил. Безгосподарне використання земель.</p> <p>Література: базова 1-14; допоміжна 1-28.</p> <p>Завдання на СРС:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Що є об'єктом злочинів проти довкілля? 2. Які види наслідків передбачені у складах злочинів проти довкілля? 3. Що таке екологічна безпека? 4. Що є предметом і засобами вчинення злочинів, передбачених ст. ст. 239, 241, 243 КК України? 5. Чим відрізняються злочини, передбачені ст. 242 та 243 КК України? 6. Що є предметом злочинів, передбачених ст. 245, 246 КК України? 7. Чим відрізняються злочини, передбачені ст. 248 та 249 КК України?

	8. Які особливості розмежування складів злочинів, передбачених ст. 254 та 239 КК України?
10	<p>Тема 2.2. Злочини проти громадської безпеки</p> <p>Поняття, загальна характеристика і види злочинів проти громадської безпеки. Громадська безпека як об'єкт кримінально-правової охорони. Створення злочинної організації. Бандитизм. Ознаки банди. Терористичний акт та інші злочини терористичного характеру. Мета при вчиненні злочину, передбаченого ст. 258 КК України. Створення терористичної групи чи терористичної організації. Сприяння вчиненню терористичного акту. Фінансування тероризму (ст. 258⁵ КК України). Створення непередбачених законом воєнізованих або збройних формувань (ст. 260 КК України). Незаконне поводження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами. Завідомо неправдиве повідомлення про загрозу безпеці громадян, знищення чи пошкодження об'єктів власності (ст. 259 КК України). Недбале зберігання вогнепальної зброї або бойових припасів (ст. 264 КК України). Порухення встановлених законодавством вимог пожежної безпеки (ст. 270 КК України).</p> <p>Література: базова 1-14; допоміжна 1-39.</p> <p>Завдання на СРС:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Що таке громадська безпека як об'єкт злочинів проти громадської безпеки? 2. Які ознаки злочинної організації? 3. Які види дій утворюють бандитизм? 4. Що таке терористичний акт? 5. Які злочини терористичної спрямованості передбачені КК України?
11	<p>Тема 2.3. Злочини проти громадського порядку та моральності</p> <p>Поняття, загальна характеристика і види злочинів проти громадянського порядку та моральності. Масові заворушення. Відмінність між масовими заворушеннями і груповим порушенням громадського порядку. Хуліганство. Встановлення мотиву хуліганства. Особлива зухвалість і винятковий цинізм у хуліганстві. Знаряддя хуліганства як ознака злочину, передбаченого ч. 4 ст. 296 КК України. Ввезення, виготовлення або розповсюдження творів, що пропагують культ насильства і жорстокості, расову, національну чи релігійну нетерпимість та дискримінацію (ст. 300 КК України). Ввезення, виготовлення, збут і розповсюдження порнографічних предметів (ст. 301 КК України). Втягнення неповнолітніх у злочинну діяльність (ст. 304 КК України).</p> <p>Література: базова 1-14; допоміжна 1-27.</p> <p>Завдання на СРС:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. У чому полягає відмінність між масовими заворушеннями і груповим порушенням громадського порядку? 2. Що слід розуміти під грубим порушенням громадського порядку у злочині, передбаченому ст. 296 КК України? 3. У чому полягає зміст ознак злочину, передбаченого ч. 4 ст. 296 КК України? 4. Що є предметами порнографічного характеру? 5. Які форми втягнення неповнолітніх у злочинну діяльність передбачає ст. 304 КК України?
12	<p>Тема 2.5. Злочини проти безпеки руху та експлуатації транспорту</p> <p>Поняття, загальна характеристика і види злочинів проти безпеки руху та</p>

	<p>експлуатації транспорту. Порушення правил безпеки руху або експлуатації залізничного, водного чи повітряного транспорту. Пошкодження шляхів сполучення і транспортних засобів. Угон або захоплення залізничного рухомого складу повітряного, морського чи річкового судна. Блокування транспортних комунікацій, а також захоплення транспортного підприємства.</p> <p>Порушення правил безпеки дорожнього руху або експлуатації транспорту особами, які керують транспортними засобами. Поняття транспортного засобу в ст. ст. 286, 287, 289 і 290 КК України. Випуск в експлуатацію технічно-несправних транспортних засобів або інше порушення їх експлуатації. Незаконне заволодіння транспортним засобом. Порушення чинних на транспорті правил. Практика застосування кримінального законодавства при кваліфікації злочинів проти безпеки руху та експлуатації транспорту.</p> <p>Література: базова 1-14; допоміжна 1-20.</p> <p>Завдання на СРС:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Які діяння утворюють об'єктивну сторону злочину, передбаченого ст. 276 КК України? 2. Що є предметом злочину, передбаченого ст. 277 КК України? 3. Чим відрізняються «угон» і «захоплення» як ознаки об'єктивної сторони складу злочину, передбаченого ст. 278 КК України? 4. У чому полягають відмінності між складами злочинів передбачених ст. 281 і 282 КК України? 5. Якими є ознаки складу злочину, передбаченого ст. 286 КК України? 6. Що слід розуміти під транспортним засобом в ст. ст. 286, 287, 289 і 290 КК України? 7. Як співвідносяться злочини, передбачені ст. 289 і 185 КК України? 8. За якими ознаками розмежовуються між собою склади злочинів, передбачені ст. ст. 291, 287 і 288 КК України?
13	<p>Тема 2.6. Злочини у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та інші злочини проти здоров'я населення</p> <p>Поняття, характеристика і види злочинів у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин та прекурсорів. Наркотичні засоби, психотропні речовини і прекурсори як предмет злочинів у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин та прекурсорів. Незаконне виробництво, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення, пересилання чи збут наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів. Викрадення, привласнення, вимагання наркотичних засобів чи психотропних речовин або їх аналогів чи заволодіння ними шляхом шахрайства або зловживання службовим становищем. Незаконне виробництво, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення чи пересилання наркотичних засобів чи психотропних речовин або їх аналогів без мети збуту.</p> <p>Посів або вирощування снотворного маку чи конопель. Порушення встановлених правил обігу наркотичних засобів психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів. Схиляння до вживання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів. Незаконне публічне вживання наркотичних засобів.</p> <p>Фальсифікація лікарських засобів або обіг фальсифікованих лікарських засобів.</p>

	<p>Література: базова 1-14; допоміжна 1-33.</p> <p>Завдання на СРС:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Що таке наркотичні засоби, психотропні речовини, їх аналоги? 2. Що таке прекурсори? 3. Які законодавчі та нормативні акти передбачають регулювання обігу наркотичних засобів в Україні? 4. Що таке особливо небезпечні наркотичні засоби чи психотропні речовини або їх аналоги? 5. Яким є зміст ознак «великий розмір» і «особливо великий розмір» наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів? 6. Які ознаки характеризують склад злочину, передбачений ч. 1 ст. 307 КК України? 7. У чому полягає відмінність між злочинами, передбаченими ст. 307 та 309 КК України? 8. Чим відрізняється злочин, передбачений ст. 308 КК України, від злочинів проти власності (ст. 185-187, 189-191 КК України)? 9. Чи впливає кількість незаконного посіву або вирощування снотворного маку чи конопель на кваліфікацію злочину, передбаченого ст. 310 КК України? 10. Чим відрізняються злочини, передбачені ст. 318 та 319 КК України? 11. Які діяння щодо фальсифікованих лікарських засобів передбачають кримінальну відповідальність?
14	<p>Тема 2.7. Злочини у сфері охорони державної таємниці, недоторканості державних кордонів, забезпечення призову та мобілізації</p> <p>Поняття, загальна характеристика і види злочинів у сфері охорони державної таємниці, призову та мобілізації. Розголошення державної таємниці: поняття і форми. Відмежування розголошення державної таємниці від державної зради у формі шпигунства. Поняття «державна таємниця», «конфіденційна інформація» та «комерційна таємниця». Передача або збирання відомостей, що становлять конфіденційну інформацію, яка є власністю держави. Втрата документів, що містять державну таємницю (ст. 329 КК України). Передача або збирання відомостей, що становлять службову інформацію, зібрану у процесі оперативно-розшукової, контррозвідувальної діяльності, у сфері оборони країни (ст. 330 КК України). Незаконне перетинання державного кордону України (ст. 332² КК України).</p> <p>Ухилення від призову на строкову військову службу, військову службу за призовом осіб офіцерського складу (ст. 335 КК України). Ухилення від призову за мобілізацією. Ухилення від військового обліку або спеціальних зборів. Практика застосування кримінального законодавства при кваліфікації злочинів у сфері охорони державної таємниці, забезпечення призову та мобілізації.</p> <p>Література: базова 1-14; допоміжна 1-17.</p> <p>Завдання на СРС:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Чим відрізняється розголошення державної таємниці від державної зради у формі шпигунства? 2. Які відомості становлять конфіденційну інформацію, яка є власністю держави? 3. Хто є суб'єктом злочинів, передбачених ст. 335 – 337 КК України?

15	<p>Тема 2.8. Злочини проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування, об'єднань громадян та злочини проти журналістів</p> <p>Загальна характеристика злочинів проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування та об'єднань громадян. Наруга над державними символами. Опір представникові влади, працівникові правоохоронного органу, державному виконавцю, приватному виконавцю, члену громадського формування з охорони громадського порядку і державного кордону або військовослужбовцеві, уповноваженій особі Фонду гарантування вкладів фізичних осіб. Ознаки представника влади. Поняття опору, як ознаки об'єктивної сторони злочину, передбаченого ст. 342 КК України. Відмежування опору (ст. 342 КК України) від злісної непокори (ст. 185 КУпАП). Погроза або насильство щодо працівника правоохоронного органу. Погроза або насильство щодо журналіста. Посягання на життя працівника правоохоронного органу, члена громадського формування з охорони громадського порядку і державного кордону або військовослужбовця (ст. 348 КК України). Посягання на життя журналіста (ст. 348¹ КК України).</p> <p>Самовільне присвоєння владних повноважень або звання службової особи. Підкуп працівника підприємства, установи чи організації. Відмежування злочину, передбаченого ст. 354 КК України від одержання неправомірної вигоди (ст. 368 КК України). Самоправство. Викрадення, привласнення, вимагання документів, штампів, печаток, заволодіння ними шляхом шахрайства чи зловживання службовим становищем або їх пошкодження. Підроблення документів, печаток, штампів та бланків, збут чи використання підроблених документів, печаток, штампів.</p> <p>Література: базова 1-14; допоміжна 1-28.</p> <p>Завдання на СРС:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Що є предметом злочину, передбаченого ст. 338 КК України? 2. Що таке опір, як ознака об'єктивної сторони злочину, передбаченого ст. 342 КК України? 3. Чим вчинення опору (ст. 342 КК) відрізняється від злісної непокори (ст. 185 КУпАП)? 4. Що слід розуміти під виконанням службових обов'язків представником влади або працівником правоохоронного органу? 5. Які особи є представниками влади та працівниками правоохоронних органів в розумінні ст. 342 КК України? 6. У чому полягає відмінність між злочином, передбаченим ст. 348 КК України і вбивством (ст. 115 КК України)? 7. Чим відрізняється злочин, передбачений ст. 354 КК України від одержання неправомірної вигоди (ст. 368 КК України)? 8. Чим відрізняється злочин, передбачений ст. 355 КК України від вимагання (ст. 189 КК України)? 9. Які ознаки характеризують об'єктивну сторону злочину, передбаченого ст. 356 КК України? 10. Що є предметом злочинів, передбачених ст. 357, 358 КК України?
16	<p>Тема 2.9. Злочини у сфері використання електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), систем та комп'ютерних мереж і мереж</p>

	<p>електрозов'язку</p> <p>Загальна характеристика злочинів у сфері використання електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), систем та комп'ютерних мереж і мереж електрозов'язку. Поняття автоматизованої електронно-обчислювальної машини (комп'ютеру). Спірні питання визначення предмету злочинів, передбачених розділом XVI Особливої частини КК. Напрямки удосконалення кримінально-правової боротьби з комп'ютерними злочинами. Несанкціоноване втручання в роботу електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), автоматизованих систем, комп'ютерних мереж чи мереж електрозов'язку. Створення з метою використання, розповсюдження або збуту шкідливих програмних чи технічних засобів, а також їх розповсюдження.</p> <p>Несанкціоновані збут або розповсюдження інформації з обмеженим доступом, яка зберігається в електронно-обчислювальних машинах (комп'ютерах), автоматизованих системах, комп'ютерних мережах або на носіях такої інформації. Несанкціоновані дії з інформацією, яка оброблюється в електронно-обчислювальних машинах (комп'ютерах), автоматизованих системах, комп'ютерних мережах або зберігається на носіях такої інформації, вчинені особою, яка має право доступу до неї. Перешкоджання роботі електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), автоматизованих систем, комп'ютерних мереж чи мереж електрозов'язку шляхом масового розповсюдження повідомлень електрозов'язку. Порушення правил експлуатації електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), автоматизованих систем, комп'ютерних мереж чи мереж електрозов'язку або порядку чи правил захисту інформації, яка в них оброблюється. Практика застосування кримінального законодавства при кваліфікації комп'ютерних злочинів.</p> <p>Література: базова 1-14; допоміжна 1-21.</p> <p>Завдання на СРС:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Що є предметом злочину, передбаченого ст. 361 КК України? 2. Що таке автоматизовані електронно-обчислювальні машини (комп'ютери)? 3. Що вважається носіями комп'ютерної інформації? 4. Якими якостями характеризуються шкідливі програмні та технічні засоби? 5. Що слід розуміти під несанкціонованим втручанням у роботу електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), автоматизованих систем, комп'ютерних мереж чи мереж електрозов'язку (ст. 361 КК України)? 6. Що слід розуміти під значною шкодою у статтях 361-363¹ КК України? 7. Хто є суб'єктом злочину, передбаченого ст. 362 КК України? 8. Якими є ознаки об'єктивної сторони злочину, передбаченого ст. 363 КК України? 9. Хто є суб'єктом злочину, передбаченого ст. 363 КК України?
17	<p>Тема 2.10. Злочини у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг</p> <p>Поняття, загальна характеристика і види злочинів у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг. Службова особа, як суб'єкт злочинів, передбачених розділом XVII КК</p>

	<p>України. Зловживання владою або службовим становищем. Перевищення влади або службових повноважень працівником правоохоронного органу. Кваліфікація дій особи при перевищенні влади або службових повноважень, поєднаних із вчиненням інших злочинів. Істотна шкода у злочинах, передбачених статтями 364, 365, 367 КК України. Тяжкі наслідки у злочинах, передбачених статтями 364-367 КК України. Службова недбалість.</p> <p>Службове підроблення. Поняття офіційного документу (примітка ст. 358 КК України). Прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою. Поняття неправомірної вигоди (примітка ст. 364¹ КК України). Відмежування злочину, передбаченого ст. 368 КК, від підкупу працівника підприємства, установи чи організації (ст. 354 КК України). Підкуп службової особи юридичної особи приватного права незалежно від організаційно-правової форми. Пропозиція, обіцянка або надання неправомірної вигоди службовій особі (ст. 368³ КК України). Зловживання впливом. Провокація підкупу.</p> <p>Практика застосування кримінального законодавства при кваліфікації злочинів у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг.</p> <p>Література: базова 1-14; допоміжна 1-21.</p> <p>Завдання на СРС:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Якими є ознаки службової особи як суб'єкта злочину? 2. Що означає виконувати організаційно-розпорядчі обов'язки? 3. Що означає виконувати адміністративно-господарські обов'язки? 4. Яка шкода визнається істотною у злочинах, передбачених статтями 364, 365, 367, КК України? 5. Що слід розуміти під неправомірною вигодою? 6. Що таке тяжкі наслідки у злочинах, передбачених статтями 364-367 КК України? 7. Якими є особливості кваліфікації дій службової особи, яка використала підроблений нею документ для вчинення іншого злочину або для приховування злочину, який раніше був вчинений нею самою або для сприяння іншим особам у вчиненні злочину? 8. Які особи відносяться до службових осіб, що займають відповідальне і особливо відповідальне становище? 9. Хто може бути суб'єктом провокації підкупу?
18	<p>Тема 2.11 Злочини проти правосуддя</p> <p>Поняття, загальна характеристика і види злочинів проти правосуддя. Правосуддя як об'єкт кримінально-правової охорони. Завідомо незаконні затримання, привід, домашній арешт або тримання під вартою. Притягнення завідомо невинного до кримінальної відповідальності. Примушування давати показання. Порушення права на захист.</p> <p>Невиконання судового рішення. Завідомо неправдиве повідомлення про вчинення злочину. Введення в оману суду або іншого уповноваженого органу (ст. 384 КК). Відмова свідка від давання показань або відмова експерта чи перекладача від виконання покладених на них обов'язків. Розголошення даних оперативно-розшукової діяльності, досудового розслідування. Незаконні дії щодо майна, на яке накладено арешт, заставленого майна або майна, яке описано чи підлягає конфіскації. Ухилення від покарання, не пов'язаного з</p>

	<p>позбавленням волі.</p> <p>Дії, що дезорганізують роботу установ виконання покарань. Втеча з місця позбавлення волі або з-під варти. Приховування злочину. Втручання в діяльність захисника чи представника особи.</p> <p>Література: базова 1-14; 1-24.</p> <p>Завдання на СРС:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Що таке правосуддя як об'єкт злочинів проти правосуддя? 2. Хто є суб'єктом злочину, передбаченого ст. 371 КК України? 3. Коли притягнення завідомо невинного до кримінальної відповідальності вважається закінченим злочином? 4. Якими є ознаки злочину, передбаченого ст. 373 КК України (примушування давати показання)? 5. Якими є ознаки порушення права на захист (ст. 374 КК України)? 6. Що таке «заходи безпеки» в розуміння ст. 380, 381 КК України? 7. Якими є ознаки злочину, передбаченого ст. 382 КК України? 8. Які ознаки характеризують об'єктивну сторону злочину, передбаченого ст. 384 КК України (завідомо неправдиве показання)? 9. Чи можуть нести кримінальну відповідальність особи за ст. 384 КК України, якщо вони не були попереджені про відповідальність за цією статтею? 10. У чому полягають ознаки складу злочину, передбаченого ст. 387 КК України? 11. Про які покарання йдеться у диспозиції ст. 389 КК України? 12. Які ознаки характеризують об'єктивну сторону злочину, передбаченого ст. 392 КК України? 13. Які ознаки характеризують об'єктивну сторону злочину, передбаченого ст. 393 КК України? 14. Що таке адміністративний нагляд? 15. Якими є ознаки об'єктивної сторони приховування злочину (ст. 396 КК України)? 16. Які норми КК України забезпечують охорону прав захисника чи представника особи?
19	<p>Тема 2.12. Злочини проти встановленого порядку несення військової служби (військові злочини)</p> <p>Поняття, загальна характеристика і види злочинів проти встановленого порядку несення військової служби (військові злочини). Непокора. Невиконання наказу. Опір начальникові або примушування його до порушення службових обов'язків. Порушення статутних правил взаємовідносин між військовослужбовцями за відсутності відносин підлеглості. Дезертирство. Відмежування дезертирства (ст. 408 КК України) від самовільного залишення військової частини або місця служби (ст. 407 КК України). Самовільне залишення поля бою або відмова діяти зброєю. Ухилення від військової служби шляхом самокалічення або іншим способом (ст. 409 КК України). Добровільна здача в полон. Мародерство.</p> <p>Література: базова 1-14; допоміжна 1-19.</p> <p>Завдання на СРС:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Що таке військовий злочин? 2. Що таке непокора?

	<ol style="list-style-type: none"> 3. Що таке опір начальників? 4. У чому полягають ознаки злочину, передбаченого ст. 406 КК України? 5. Що таке дезертирство? 6. Чим дезертирство (ст. 408 КК України) відрізняється від самовільного залишення військової частини або місця служби (ст. 407 КК України)? 7. Які ознаки характеризують склад злочину, передбаченого ст. 409 КК України? 8. Які ознаки характеризують склад злочину, передбаченого ст. 414 КК України? 9. Що таке мародерство?
20	<p>Тема 2.13. Злочини проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку</p> <p>Поняття, загальна характеристика і види злочинів проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку. Об'єкт злочинів проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку. Пропаганда війни. Виготовлення, поширення комуністичної, нацистської символіки та пропаганда комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів (ст. 436¹ КК України). Планування, підготовка, розв'язування та ведення агресивної війни. Поняття агресивної війни. Порушення законів та звичаїв війни. Застосування зброї масового знищення. Розробка, виробництво, придбання, зберігання, збут, транспортування зброї масового знищення. Геноцид. Найманство.</p> <p>Література: базова 1-14; допоміжна 1-9.</p> <p>Завдання на СРС:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Що є родовим об'єктом злочинів проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку? 2. Які ознаки об'єктивної сторони злочину, передбаченого ст. 436 КК України (пропаганда війни)? 3. Що таке агресивна війна і воєнний конфлікт в розумінні ст. 437 КК України? 4. Хто є суб'єктом злочину, передбаченого ст. 437 КК України? 5. Яка зброя відноситься до зброї масового знищення? 6. Що таке екоцид (ст. 441 КК України)? 7. Що таке геноцид (ст. 442 КК України)? 8. Що таке піратство (ст. 446 КК України)? 9. Якими є ознаки злочину, передбаченого ст. 437 КК України?

5. Семінарські заняття

Основні завдання циклу семінарських занять: сформувати у студентів розуміння сутності об'єктів кримінально-правової охорони, передбачених розділами I-XI Особливої частини КК України, вміння кваліфікувати відповідні злочини, виявляючи ознаки їх юридичного складу

№ з/п	Назва теми заняття та перелік основних питань (перелік дидактичного забезпечення, посилання на літературу та завдання на СРС)
1	Тема 1.1. Поняття та загальна характеристика Особливої частини

	<p>кримінального права України</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття і значення Особливої частини кримінального права. 2. Структура і зміст Особливої частини кримінального права. Критерії систематизації норм Особливої частини кримінального права. 3. Поняття кваліфікації злочинів. 4. Загальний механізм кваліфікації злочинів. Способи відображення кваліфікації у процесуальних документах. 5. Особливості кваліфікації злочинів при конкуренції кримінально-правових норм (частина і ціле, загальна і спеціальна норма тощо). <p>Література: 1-15.</p> <p>Завдання на СРС: вирішення задач (визначається викладачем згідно з додатком до робочої програми)</p>
2	<p>Тема 1.2. Злочини проти основ національної безпеки України</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття, загальна характеристика і види злочинів проти основ національної безпеки України. 2. Кримінально-правова характеристика дій, спрямованих на насильницьку зміну, чи повалення конституційного ладу або на захоплення державної влади. 3. Посягання на територіальну цілісність і недоторканість України: характеристика основного складу і кваліфікуючих ознак злочину. 4. Посягання на життя державного чи громадського діяча. 5. Диверсія: відмежування від інших злочинів (проти власності, життя і здоров'я тощо). 6. Державна зрада. Шпигунство. <p>Література: 1-11.</p> <p>Завдання на СРС: вирішення задач (визначається викладачем згідно з додатком до робочої програми)</p>
3	<p>Тема 1.3. Злочини проти життя та здоров'я особи</p> <p>Злочини проти життя особи</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Життя як об'єкт кримінально-правової охорони. 2. Поняття вбивства та його види. Ознаки вбивства. Умисне вбивство без обтяжуючих і пом'якшуючих обставин (просте вбивство). 3. Умисне вбивство при обтяжуючих обставинах. 4. Умисні вбивства при пом'якшуючих обставинах. 5. Вбивство через необережність. Доведення до самогубства. <p>Література: 1-28.</p> <p>Завдання на СРС: вирішення задач (визначається викладачем згідно з додатком до робочої програми)</p>
4	<p>Злочини проти здоров'я особи</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Здоров'я як об'єкт кримінально-правової охорони. 2. Умисне тяжке тілесне ушкодження. 3. Умисне середньої тяжкості тілесне ушкодження. 4. Умисне легке тілесне ушкодження, його види. 5. Побої і мордування. Домашнє насильство. 6. Каткування. 7. Залишення в небезпеці. Ненадання допомоги особі, яка перебуває в небезпечному для життя стані. <p>Література: 1-28.</p> <p>Завдання на СРС: вирішення задач (визначається викладачем згідно з</p>

	додатком до робочої програми)
5	<p>Теми 1.4.-1.5. Злочини проти волі, честі та гідності особи. Злочини проти статевої свободи та недоторканості особи</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Злочини проти волі, честі та гідності особи, їх загальна характеристика і види. 2. Незаконне позбавлення волі або викрадення людини. Насильницьке зникнення. 3. Захоплення заручників. 4. Торгівля людьми. 5. Загальна характеристика та види злочинів проти статевої свободи та недоторканості особи. 6. Зґвалтування, кваліфіковані види зґвалтування та особливості їх кваліфікації. 7. Сексуальне насильство. 8. Статеві зносини з особою, яка не досягла шістнадцятирічного віку та відмінність цього злочину від розбещення неповнолітніх. <p>Література: до теми 1.4: 1-23; до теми 1.5: 1-13.</p> <p>Завдання на СРС: вирішення задач (визначається викладачем згідно з додатком до робочої програми)</p>
6	<p>Тема 1.6. Злочини проти виборчих, трудових та інших особистих прав і свобод громадян</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Підкуп виборця, учасника референдуму. 2. Порухення недоторканності житла. 3. Ухилення від сплати аліментів на утримання дітей. 4. Грубе порушення законодавства про працю. 5. Невиплата заробітної плати, стипендії, пенсії чи інших установлених законом виплат. 6. Порухення прав інтелектуальної власності (ст. 176, 177 КК України). 7. Порухення недоторканності приватного життя. <p>Література: 1-41.</p> <p>Завдання на СРС: вирішення задач (визначається викладачем згідно з додатком до робочої програми)</p>
7	<p>Тема 1.7. Злочини проти власності Крадіжка. Грабїж. Розбїй. Вимагання</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Власність як об'єкт кримінально-правової охорони. Чуже майно як предмет злочинів проти власності. 2. Юридичний склад крадіжки. Характеристика кваліфікуючих ознак крадіжки. 3. Грабїж: поняття і види. 4. Розбїй: особливості об'єкта і ознак об'єктивної сторони. 5. Вимагання. Відмежування розбою від вимагання. <p>Література: 1-3, 7-11, 13-15, 18-21.</p> <p>Завдання на СРС: вирішення задач (визначається викладачем згідно з додатком до робочої програми)</p>
8	<p>Шахрайство. Привласнення майна. Некорисливі злочини проти власності</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Шахрайство: способи вчинення і відмежування від схожих злочинів. 2. Привласнення, розтрата майна або заволодіння ним шляхом

	<p>зловживання службовим становищем.</p> <p>3. Заподіяння майнової шкоди шляхом обману або зловживання довірою.</p> <p>4. Придбання, отримання, зберігання чи збут майна, одержаного злочинним шляхом.</p> <p>5. Умисне знищення або пошкодження майна. Погроза знищення майна.</p> <p>Література: 2, 4-6, 12, 17, 19, 20, 22, 24, 25.</p> <p>Завдання на СРС: вирішення задач (визначається викладачем згідно з додатком до робочої програми)</p>
9	<p>Тема 1.8. Злочини у сфері господарської діяльності</p> <p>1. Виготовлення, зберігання, придбання, перевезення, пересилання, ввезення в Україну з метою використання при продажу товарів, збуту або збут підроблених грошей, державних цінних паперів, білетів державної лотереї, марок акцизного податку чи голографічних захисних елементів. Предмет злочину, передбаченого ст. 199 КК України.</p> <p>2. Контрабанда. Предмет злочину, передбаченого ст. 201 КК України. Поняття митного кордону.</p> <p>3. Легалізація (відмивання) доходів одержаних злочинним шляхом. Особливості предмету злочину, передбаченого ст. 209 КК України.</p> <p>4. Ухилення від сплати податків, зборів (обов'язкових платежів). Доведення до банкрутства.</p> <p>5. Шахрайство з фінансовими ресурсами: відмежування від схожих злочинів.</p> <p>Література: 1-50.</p> <p>Завдання на СРС: вирішення задач (визначається викладачем згідно з додатком до робочої програми)</p>
10	<p>Тема 2.2. Злочини проти громадської безпеки</p> <p>1. Громадська безпека як об'єкт кримінально-правової охорони.</p> <p>2. Створення злочинної організації.</p> <p>3. Бандитизм. Ознаки банди.</p> <p>4. Терористичний акт та інші злочини терористичного характеру. Мета при вчиненні злочину, передбаченого ст. 258 КК України. Створення терористичної групи чи терористичної організації. Сприяння вчиненню терористичного акту.</p> <p>5. Незаконне поводження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами.</p> <p>Література: 1-39.</p> <p>Завдання на СРС: вирішення задач (визначається викладачем згідно з додатком до робочої програми)</p>
11	<p>Тема 2.3. Злочини проти громадського порядку та моральності</p> <p>1. Масові заворушення. Відмінність між масовими заворушеннями і груповим порушенням громадського порядку.</p> <p>2. Хуліганство. Проблеми встановлення мотиву хуліганства. Особлива зухвалість і винятковий цинізм у хуліганстві. Кваліфіковані склади хуліганства.</p> <p>3. Втягнення неповнолітніх у злочинну діяльність.</p> <p>Література: 1-27.</p> <p>Завдання на СРС: вирішення задач (визначається викладачем згідно з додатком до робочої програми)</p>

12	<p>Тема 2.5. Злочини проти безпеки руху та експлуатації транспорту</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Порушення правил безпеки руху або експлуатації залізничного, водного чи повітряного транспорту. 2. Порушення правил безпеки дорожнього руху або експлуатації транспорту особами, які керують транспортними засобами. 3. Незаконне заволодіння транспортним засобом. <p>Література: 1-20.</p> <p>Завдання на СРС: вирішення задач (визначається викладачем згідно з додатком до робочої програми)</p>
13	<p>Тема 2.6. Злочини у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та інші злочини проти здоров'я населення</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Незаконне виробництво, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення, пересилання чи збут наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів. 2. Посів або вирощування снотворного маку чи конопель. 3. Схиляння до вживання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів. 4. Порушення встановлених правил обігу наркотичних засобів психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів. <p>Література: 1-33.</p> <p>Завдання на СРС: вирішення задач (визначається викладачем згідно з додатком до робочої програми)</p>
14	<p>Тема 2.8. Злочини проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування та об'єднань громадян</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Опір представникові влади, працівникові правоохоронного органу, державному виконавцю, приватному виконавцю, члену громадського формування з охорони громадського порядку і державного кордону або військовослужбовцеві, уповноваженій особі Фонду гарантування вкладів фізичних осіб 2. Самовільне присвоєння владних повноважень або звання службової особи. 3. Підкуп працівника підприємства, установи чи організації. 4. Викрадення, привласнення, вимагання документів, штампів, печаток, заволодіння ними шляхом шахрайства чи зловживання службовим становищем або їх пошкодження. 5. Підробка документів, печаток, штампів та бланків, їх збут, використання підроблених документів. <p>Література: 1-28.</p> <p>Завдання на СРС: вирішення задач (визначається викладачем згідно з додатком до робочої програми)</p>
15	<p>Тема 2.9. Злочини у сфері використання електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), систем та комп'ютерних мереж і мереж електрозв'язку</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття автоматизованої електронно-обчислювальної машини (комп'ютеру), автоматизованих систем, комп'ютерних мереж та мереж електрозв'язку. 2. Несанкціоноване втручання в роботу електронно-обчислювальних

	<p>машин (комп'ютерів), автоматизованих систем, комп'ютерних мереж чи мереж електрозв'язку.</p> <p>3. Створення з метою використання, розповсюдження або збуту шкідливих програмних чи технічних засобів, а також їх розповсюдження.</p> <p>4. Несанкціоновані дії з інформацією, яка оброблюється в електронно-обчислювальних машинах (комп'ютерах), автоматизованих системах, комп'ютерних мережах або зберігається на носіях такої інформації, вчинені особою, яка має право доступу до неї.</p> <p>5. Перешкоджання роботі електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), автоматизованих систем, комп'ютерних мереж чи мереж електрозв'язку шляхом масового розповсюдження повідомлень електрозв'язку.</p> <p>6. Порушення правил експлуатації електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), автоматизованих систем, комп'ютерних мереж чи мереж електрозв'язку або порядку чи правил захисту інформації, яка в них оброблюється.</p> <p>Література: 1-21</p> <p>Завдання на СРС: вирішення задач (визначається викладачем згідно з додатком до робочої програми)</p>
16	<p>Тема 2.10. Злочини у сфері службової діяльності</p> <p>1. Службова особа, як суб'єкт злочинів, передбачених розділом XVII КК України.</p> <p>2. Зловживання владою або службовим становищем.</p> <p>3. Службове підроблення.</p> <p>4. Службова недбалість.</p> <p>5. Прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою.</p> <p>6. Підкуп службової особи юридичної особи приватного права незалежно від організаційно-правової форми.</p> <p>7. Пропозиція, обіцянка або надання неправомірної вигоди службовій особі.</p> <p>Література: 1-21.</p> <p>Завдання на СРС: вирішення задач (визначається викладачем згідно з додатком до робочої програми)</p>
17	<p>Тема 2.11. Злочини проти правосуддя</p> <p>1. Завідомо незаконні затримання, привід, домашній арешт або тримання під вартою.</p> <p>2. Притягнення завідомо невинного до кримінальної відповідальності</p> <p>3. Примушування давати показання.</p> <p>4. Порушення права на захист.</p> <p>5. Невиконання судового рішення.</p> <p>6. Приховування злочину.</p> <p>Література: 1-24.</p> <p>Завдання на СРС: вирішення задач (визначається викладачем згідно з додатком до робочої програми)</p>
18	<p>Тема 2.13. Злочини проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку</p> <p>1. Пропаганда війни. Планування, підготовка, розв'язування та ведення</p>

<p>агресивної війни. Поняття агресивної війни.</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Порушення законів та звичаїв війни. 3. Геноцид. 4. Найманство. <p>Література: 1-9.</p> <p>Завдання на СРС: вирішення задач (визначається викладачем згідно з додатком до робочої програми)</p>
--

6. Лабораторні заняття (комп'ютерний практикум)

Не передбачено навчальним планом

7. Самостійна робота

№ з/п	Назви тем і питань, що виносяться на самостійне опрацювання та посилення на навчальну літературу	Кількість годин СРС
1	<p>Тема 2.4. Злочини проти безпеки виробництва</p> <p>Поняття, загальна характеристика і види злочинів проти безпеки виробництва. Поняття виробництва. Види суспільно небезпечних наслідків при кваліфікації злочинів проти безпеки виробництва. Порушення вимог законодавства про охорону праці. Порушення правил безпеки під час виконання робіт з підвищеною небезпекою. Поняття і види робіт з підвищеною небезпекою. Порушення правил безпеки на вибухонебезпечних підприємствах або у вибухонебезпечних цехах. Порушення правил ядерної або радіаційної безпеки. Порушення правил, що стосуються безпечного використання промислової продукції або безпечної експлуатації будівель і споруд. Практика застосування кримінального законодавства при кваліфікації злочинів проти безпеки виробництва.</p> <p>Література: базова 1-14; допоміжна 1-15.</p> <p>Завдання на СРС:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Як визначається родовий об'єкт злочинів проти безпеки виробництва? 2. Що уявляє собою діяння при вчиненні злочинів проти безпеки виробництва? 3. Які види суспільно небезпечних наслідків, передбачені у нормах КК, що забезпечують охорону безпеки виробництва? 4. Які форми вини характеризують суб'єктивну сторону злочинів проти безпеки виробництва? 5. Хто може бути визнаний суб'єктами злочинів проти безпеки виробництва? 	1

8. Індивідуальні завдання

Не передбачено навчальним планом.

9. Контрольні роботи

Метою модульної контрольної роботи (МКР) є закріплення студентами навчального матеріалу модуля, а також контроль рівня знань студентів після завершення вивчення основної частини навчального матеріалу робочої програми кредитного модуля.

МКР складається з двох частин, кожна тривалістю в одну академічну годину. Перша частина МКР виконується студентами після завершення вивчення Розділу 1, друга частина – після завершення вивчення Розділу 2.

Виконання МКР полягає у письмовій відповіді на одне теоретичне запитання, одне практичне завдання (задача) та вирішенні блоку тестів із 20 контрольних запитань. Варіанти і завдання на МКР відповідають змісту навчального матеріалу, передбаченого робочою програмою Питання на МКР наводяться у Додатку 1 до робочої програми кредитного модуля..

10. Рейтингова система оцінювання (РСО) результатів навчання

Опис РСО наводиться у Додатку 2 до робочої програми кредитного модуля.

11. Методичні рекомендації

Зважаючи на відносно невеликий за часом обсяг лекційних занять, при викладенні навчального матеріалу кредитного модуля доцільно зосереджувати увагу на висвітленні змісту ознак основного складу відповідного злочину (родовий об'єкт, ознаки об'єктивної і суб'єктивної сторони), розмежування схожих юридичних складів злочинів. Слід акцентувати увагу також на важливих і актуальних для студентів питань з практики застосування відповідних кримінально-правових норм.

Викладаючи лекційний матеріал, варто, по можливості, уникати вживання дат і номерів нормативних та інших документів, невинновданого «теоретизування», оскільки це, як правило, погано сприймається студентами, заважає ефективному засвоєнню навчального матеріалу. Окрім того, певні правові поняття і категорії можуть вимагати додаткового пояснення для студентів, про що необхідно пам'ятати.

На лекційних і семінарських заняттях доцільно використовувати графічний матеріал, який дозволяє наочно показати структуру складу злочину, механізм його вчинення, а також охарактеризувати структурні, функціональні, причинно-наслідкові, кореляційні та інші зв'язки у складних системах.

Організуюючи дискусію на семінарському занятті, викладач повинен намагатись залучити до обговорення питання або проблеми якнайбільшу кількість студентів академічної групи (а не лише найактивнішу її частину). При цьому слід запобігати виникненню конфліктних ситуацій, спрямовуючи дискусію у певному конструктивному напрямі. На семінарські заняття серед іншого доцільно виносити ті правові питання, які мають практичне значення для студентів. На семінарських заняттях бажано застосовувати з навчальною метою моделювання конкретних життєвих ситуацій з певним юридичним змістом (наприклад, вчинення конкретного кримінального правопорушення). Виступаючи в якості учасників таких ситуацій, розв'язуючи практичні завдання, оцінюючи конкретні ситуації, студенти зможуть краще засвоїти навчальний матеріал, виробити практичні навички застосування своїх правових знань.

Готуючись до семінарського заняття студент має обов'язково опрацювати лекційний матеріал певної теми, ознайомитись зі змістом матеріалу підручника. При виникненні питань, виявленні незрозумілих положень необхідно обов'язково

обговорити їх з викладачем. На семінарському занятті навіть добре підготовлений студент не повинен залишатись пасивним спостерігачем, а активно включатись у обговорення питання. Якщо ж студент не ознайомився з навчальним матеріалом, йому варто уважніше слухати виступаючих, і завдяки отриманій інформації намагатись компенсувати недоліки підготовки до заняття. Не слід відмовляти від відповіді на питання викладача. Навіть якщо студент не знає відповіді, доцільно спробувати відповісти, висловити свою думку, виходячи з власних знань, досвіду, логіки запитання тощо. При цьому не треба боятися помилитися – одним з важливих завдань вивчення гуманітарних дисциплін є вироблення вміння логічно мислити і відповідно висловлювати власні думки. Однак, варто пам'ятати, що незнання матеріалу дисципліни є суттєвим недоліком роботи студента і буде негативно впливати на його загальний рейтинг. Відповідальне ставлення до підготовки на кожне семінарське заняття дає змогу не лише правильно засвоїти навчальний матеріал, але й зекономити зусилля при проходженні семестрового контролю.

Важливим у належній підготовці студента є вироблення в нього вміння працювати із законодавством, нормативно-правовими актами та іншими документами, які мають юридичне значення. Ознайомлюючись із новим для себе кодексом, законом, постановою, інструкцією, слід, насамперед, намагатись виявити сферу їх застосування (тобто, зміст суспільних відносин, які ними врегульовуються), мету і завдання їх створення, наскільки детально певний нормативний акт врегульовує відповідні відносини. Необхідно ознайомитись зі структурою документа, намагаючись зрозуміти логіку його побудови (тобто, викладення нормативного матеріалу) і зміст основних положень. Такий аналіз дозволить студенту не лише краще засвоїти інформацію, що міститься у документі, але й в подальшому швидше знаходити потрібну правову норму при виникненні, наприклад, певного практичного юридичного питання. На заняттях викладач має давати загальну характеристику основних нормативно-правових актів, які стосуються теми заняття, наочно розкривати їх структуру і зміст головних положень.

Якщо студента в процесі його самостійної роботи або аудиторних занять зацікавило певне конкретне питання або проблема, доцільно дослідити її детальніше шляхом, зокрема, виконання реферату з цієї проблематики. Написання реферату не повинно ґрунтуватись лише на матеріалі лекції або підручника, необхідно використовувати додаткову (в тому числі наукову) літературу, інформацію доступних нормативно-правових актів, публікації у періодичних виданнях тощо.

12. Рекомендована література

12.1. Базова

1. Конституція України. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141.
URL: <https://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80/print1452632787799587>
2. Кримінальний кодекс України (Прийнятий 5 квітня 2001 р. на сьомій сесії Верховної Ради). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14/print>
3. Кримінальне право України. Загальна частина : підручник / В. Я. Тацій, В. І. Тютюгін, В. І. Борисов та ін. ; за ред. В. Я. Тація, В. І. Тютюгіна, В. І. Борисова. 6-те вид., перероб. і допов. Харків: Право, 2020. 584 с.
4. Кримінальне право України. Особлива частина: підручник / В.Я.Тацій, В. І.

- Тютюгін, В. І. Борисов та ін. ; за ред. В. Я. Тація, В. І. Тютюгіна, В. І. Борисова. 6-те вид., перероб. і допов. Харків: Право, 2020. 768 с.
5. Кримінальний кодекс України. Науково-практичний коментар: у 2 т. / За заг. ред. В. Я. Тація, В. І. Борисова, В. І. Тютюгіна. 5-те вид., допов. Т. 2 : Особлива частина / Ю. В. Баулін, В. І. Борисов, В. І. Тютюгін та ін. Х.: Право, 2013. 1040 с.
 6. Кримінальне право: Навчальний посібник / О. О. Дудоров, М. І. Хавронюк; за заг. ред. М. І. Хавронюка. К. : Ваїте, 2014. 944 с.
 7. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України / Д. С. Азаров, В. К. Гришук, А. В. Савченко та ін.; за заг ред. О. М. Джужі, А. В. Савченка, В. В. Чернея. К. : Юрінком Інтер, 2017. 1104 с.
 8. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України / Бойко А. М., Брич Л. П., Задоя К. П., Мельник М. І., Письменський Є. О., Ришелюк А. М. та ін. Вид. 11, К.: Дакор, 2019. 1360 с.
 9. Дудоров О. О., Хавронюк М. І. Кримінальне право: Навчальний посібник / За заг. ред. М. І.Хавронюка. К.: Ваїте, 2014. 944 с.
 10. Кримінальне право. Судові прецеденти (1864-2007 рр.) / За ред. В. Т. Маляренка. К. : Освіта України, 2008.
 11. Кузнецов В. В., Савченко А. В. Теорія кваліфікації злочинів : підручник / За заг. ред. д.ю.н. проф. В. І. Шакуна. 4-те вид., перероб. К.: Алерта, 2012. 316 с.
 12. Навроцький В. О. Основи кримінально-правової кваліфікації: навч. посібник. К.: Юрінком Інтер, 2009. 512 с.
 13. Тростюк З. А. Понятійний апарат Особливої частини Кримінального кодексу України: Монографія. К.: Атіка, 2003. 144 с.
 14. Хавронюк М. І. Довідник з Особливої частини Кримінального кодексу України. К.: Істина, 2004. 504 с.

8.2. Допоміжна

До теми 1.1. Поняття та загальна характеристика Особливої частини кримінального права України. Теоретичні основи кваліфікації злочинів

1. Актуальні проблеми кримінально-правової кваліфікації: навч. посіб. / За заг. ред. В. В. Топчія; наук. ред. В. І. Антипов, Вінниця : ТОВ «Нілан-ЛТД», 2017. 896 с.
2. Андрушко П. П. Кваліфікація злочинів : поняття та види. *Вісник прокуратури*. 2003. № 12. С. 48-55.
3. Бурчак Ф. Г. Квалификация преступлений. К. : Политиздат Украины, 1985. 120 с.
4. Коржанський М. Й. Кваліфікація злочинів : Навч. посіб. Видання 3-тє, доповн. та переробл. К.: Атіка, 2007. 592 с.
5. Кваліфікація злочинів : Навч. посіб. / За ред. О. О. Дудорова, Є. О. Письменського: К.: Істина, 2010. 430 с.
6. Козлов А. П. Общая теория квалификации преступлений : учеб. пособие. Красноярск : Изд-во КрасГАУ, 2010. 604 с.
7. Кудрявцев В. Н. Общая теория квалификации преступлений. М. : Юристъ, 1999. 304 с.
8. Куринов Б. А. Научные основы квалификации преступлений : учеб. пособие

М. : Изд-во МГУ, 1984. 181 с.

9. Маляренко В. Т. Про кваліфікацію діяння при порушенні кримінальної справи. Вісник Верховного Суду України. 2000. № 5. С. 39-43.
10. Марін О. К. Кваліфікація злочинів при конкуренції кримінально-правових норм : монографія. К. : Атіка, 2003. 224 с.
11. Навроцький В. О. Основи кримінально-правової кваліфікації : навч. посіб. К. : Юрінком Інтер, 2009. 512 с.
12. Марітчак Т. М. Помилки у кваліфікації злочинів / Т. М. Марітчак; В. О. Навроцький (наук. ред.). К. : Атіка, 2004. 186 с.
13. Панов М. І. Загальні засади кваліфікацій злочинів : лекція. Харків: Право, 2016. 104 с.
14. Панов М. І. Кваліфікація злочинів : навч. посіб. / Г. М. Анісімов, О. О Володіна, І. О. Зінченко та ін. ; за заг. ред. М. І. Панова. Харків: Право, 2016. 356 с.
15. Тарарухин С. А. Квалификация преступлений в судебной и следственной практике. К. : Юринком, 1995. 208 с.

До теми 1.2. Злочини проти основ національної безпеки України

1. Про національну безпеку України : Закон України від 21.06.2018 № 2469-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19>
2. Про державну таємницю : Закон України від 21.01.1994 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3855-12>
3. Звід відомостей, що становлять державну таємницю України (ЗВДТ) : наказ Служби безпеки України від 12.08.2005 р. № 440. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0902-05>
4. Про правовий режим воєнного стану : Закон України від 12.05.2015 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19>
5. Про розвідувальні органи України : Закон України від 22.03.2001 р. № 2331-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2331-14>
6. Бантишев О. Ф., Шамара О. В. Кримінальна відповідальність за злочини проти основ національної безпеки України (проблеми кваліфікації) : монографія / О. Ф. Бантишев, О. В. Шамара [3-е вид., перероб. та доп.]. Луганськ : ТОВ «Віртуальна реальність», 2014. 198 с.
7. Бантышев А. Ф. Уголовная ответственность за особо опасные преступления против государства (основы квалификации) : Монография. К.: Изд-во Нац. акад. СБУ, 2000. 135 с.
8. Дьяков С. Б., Игнатьев А. А., Карпушин М. П. Ответственность за государственные преступления. М., 1988. 222 с.
9. Звонарьов О. Ю. Кримінальна відповідальність за посягання на життя державного чи громадського діяча. Донецьк: ТОВ "Юго-Восток Лтд", 2005. 120 с.
10. Ліпкан В. А., Діордіца І. В. Національна безпека України: кримінально-правова охорона: навч. посіб. К.: КНТ, 2007. 292 с.
11. Шлапаченко В. М. Кримінальна відповідальність за шпигунство в законодавстві України: історичний аспект: навч. посіб. К.: НА СБУ, 2007. 78 с.

До теми 1.3. Злочини проти життя та здоров'я особи

1. Про протидію поширенню хвороб, зумовлених вірусом імунодефіциту людини (ВІЛ), та правовий і соціальний захист людей, які живуть з ВІЛ : Закон України

- в ред. від 23.12.2010 р. № 2861-VI. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/155/98-%D0%B2%D1%80/print>
2. Про захист населення від інфекційних хвороб : Закон України від 6.04.2000 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1645-14>
 3. Порядок надання комплексної медичної допомоги вагітній жінці під час небажаної вагітності, форм первинної облікової документації та інструкції щодо їх заповнення штучного переривання вагітності, форм первинної облікової документації та інструкцій щодо їх заповнення : наказ Міністерства охорони здоров'я України від 24.05.2013 р. № 423. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1095-13>
 4. Про встановлення діагностичних критеріїв смерті мозку та процедури констатації моменту смерті людини : наказ Міністерства охорони здоров'я України від 23.09.2013 р. № 821. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1757-13>
 5. Основи законодавства України про охорону здоров'я : Закон України від 19.11.1992 р. № 2801-XII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2801-12>
 6. Про організацію роботи фізичних осіб – підприємців, які займаються народною медициною (цілительством) : наказ Міністерства охорони здоров'я України від 16.03.2016 р. № 189. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0491-16/print>
 7. Про протидію поширенню хвороб, зумовлених вірусом імунодефіциту людини (ВІЛ), та правовий і соціальний захист людей, які живуть з ВІЛ : Закон України від 12.12.1991 р. № 1972-XII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1972-12>
 8. Правила судово-медичного визначення ступеня тяжкості тілесних ушкоджень : наказ Міністерства охорони здоров'я України від 17.01.1995 р. № 6. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0255-95>
 9. Про застосування трансплантації анатомічних матеріалів людині : Закон України від 07.05.2018 року № 2427-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2427-19>
 10. Про судову практику у справах про необхідну оборону : Постанова Пленуму Верховного Суду України від 26.04.2002 р. № 1. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0001700-02/print>
 11. Про судову практику в справах про злочини проти життя і здоров'я особи : Постанова Пленуму Верховного Суду України від 07.02.2003 р. № 2. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0002700-03>
 12. Алфьоров С. М., Шаблистий В. В. Кримінальна відповідальність за погрози застосуванням фізичного насильства : Монографія. Запоріжжя: ФОП Зеленкевич Л. П. 2011. 212 с.
 13. Байда А. А. Уголовная ответственность за незаконную лечебную деятельность : монография. X : Одиссей, 2009. 319 с.
 14. Байлов А. Посягательство на личность в состоянии аффекта по УК РФ и УК Украины. *Законность*. 2002. № 8. С. 40-41.
 15. Борисов В. И., Куц В. Н. Преступления против жизни и здоровья: вопросы квалификации. X.: КОНСУМ, 1995. 104 с.
 16. Бородин С. В., Глушков В. А. Уголовно-правовые проблемы эвтаназии. *Советская юстиция*. 1992. № 9-10. С. 34.
 17. Глушков В. А. Ответственность за преступления в области здравоохранения. К.: Наук. думка, 1987. 200 с.

18. Гороховська О. В. Вбивство через необережність: проблеми кримінальної відповідальності : монографія. К. : Видавець Паливода А. В., 2007. 180 с.
19. Гринчак С. В. Кримінальна відповідальність за незаконну трансплантацію органів або тканин людини : монографія / наук. ред. Л. В. Дорош. Харків: Право, 2011. 296 с.
20. Катеринчук К. В. Злочини проти здоров'я: проблеми кримінально-правової теорії та практики : монографія. Київ : ФОП Маслаков, 2018. 408 с.
21. Коржанський М. Й. Кваліфікація злочинів проти особи та власності. К.: Юрінком, 1996. 144 с.
22. Мамчур В. Проблема визначення поняття вбивства в кримінальному праві України. *Право України*. 1999. № 3. С. 71-73.
23. Остапенко Л. Відмежування умисного вбивства від завідомого залишення без допомоги матір'ю своєї новонародженої дитини. *Підприємництво, господарство і право*. 2003. № 1. С. 113-117.
24. Пилипчик П., Мельник М. Проблеми кваліфікації умисного вбивства, вчиненого на замовлення. *Право України*. 1999. № 2. С. 31-35.
25. Сташис В. В., Бажанов М. И. Личность под охраной уголовного закона. Симферополь: Таврида. 236 с.
26. Старко О. Л. Умисне вбивство матір'ю своєї новонародженої дитини (кримінально-правове та кримінологічне дослідження) : монографія. Луцьк: Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2009. 185 с.
27. Чеботарева Г. В. Уголовно-правовые проблемы трансплантации органов и тканей человека и донорства крови в Украине. К.: КНЭУ, 2006. 180 с.
28. Шишкова С. Установление «внезапно возникшего сильного душевного волнения (аффекта)». *Законность*. 2002. № 11. С. 24-28.

До теми 1.4. Злочини проти волі, честі та гідності особи

1. Про психіатричну допомогу : Закон України від 22.02.2000 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1489-14>
2. Конвенція ООН проти транснаціональної організованої злочинності 2000 року; Протокол про попередження і припинення торгівлі людьми, особливо жінками і дітьми, і покарання за неї, що доповнює Конвенцію; Протокол проти незаконного ввозу мігрантів по суші, морю і повітря, що доповнює Конвенцію / Winrock International; Жіночий консорціум України / С. С. Єжов (ред.). К., 2003. 56 с.
3. Акімов М. Відмежування захоплення заручників від незаконного позбавлення волі та викрадення людини. *Вісник прокуратури*. 2002. № 2. С. 33-37.
4. Акімов М. Кримінальна відповідальність за захоплення заручників. *Право України*. 2002. № 3. С. 150-154.
5. Актуальні питання запобігання і протидії торгівлі людьми : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. Х.: Права людини, 2010. 220 с.
6. Володіна О. О. Кримінальна відповідальність за викрадення людини : Монографія. Харків: СПД-ФО Чальцев О. В., 2005, 221 с.
7. Борисов В. І. Злочини проти волі, честі та гідності особи. Злочини проти статевої свободи та статевої недоторканості: (Лекція 6 та 7). Харків : Видавець ФОП Вапнярчук Н. М., 2008. 32 с.
8. Діяльність органів внутрішніх справ з протидії торгівлі людьми : Навч. посібник / Куц В. М. та ін. Х. : ТОВ "Прометей-Прес", 2004. 268 с.

9. Збірка матеріалів з питань боротьби з торгівлею жінками та дітьми. Кн. 1 / Підготовлена Відділом Радника з юридичних питань посольства США в Україні. Червень 2000 р. К., 2000. 364 с.
10. Злочини проти особистої волі людини. *Міжнародний науково-практичний семінар: Зб. матеріалів* / В. В. Сташис (гол.ред.). Х. : Книжкове видавництво "Лествиця Марії", 2002. 240 с.
11. Кримінальна відповідальність за експлуатацію дітей : монографія / Д. О. Калмиков; наук. ред. д-р юрид. наук, проф. М. І. Хавронюк; МВС України, Луган. держ. ун-т внутр. справ ім. Е. О. Дідоренка. Луганськ : РВВ ЛДУВС ім. Е. О. Дідоренка, 2012. 560 с.
12. Лизогуб Я. Г. Кримінальна відповідальність за торгівлю людьми або іншу незаконну угоду щодо передачі людини : Монографія. Луганськ, РВВ ЛАВС, 2003. 204 с.
13. Лизогуб Я. Г., Яценко С. С. Протидія торгівлі людьми: аналіз вітчизняного та зарубіжного законодавства : Навч. посіб. / С. С. Яценко (наук.ред.). К.: Атіка, 2005. 240 с.
14. Лисенко І. Кримінально-правовий захист дітей від експлуатації. *Право України*. 2002. № 4. С. 65-69.
15. Навчальний посібник у сфері протидії торгівлі людьми для суддів та прокурорів: ознайомчі матеріали для держав-членів ЄС, асоційованих членів і держав-кандидатів на вступ / Зільке Альберт (редкол.). К. : Видавництво КіМ, 2007. 216 с.
16. Наден О. В. Торгівля жінками як кримінально-правова та соціальна проблема сучасності : Монографія. К. : Атіка, 2004. 288 с.
17. Нелегальна міграція та торгівля жінками у міжнародно-правовому аспекті. У 2 кн. К. : Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, Київський ун-т права, Нац. академія внутрішніх справ України, 2001. Кн. перша. 1012 с.; Кн. друга. 772 с.
18. Орлеан А. М. Кримінально-правова характеристика торгівлі людьми. Х. : СІМ, 2005. 180 с.
19. Протидія організованій злочинності у сфері торгівлі людьми / Н. О. Гуторова, В. І. Борисов (заг.ред.). Х. : Одиссей, 2005. 288 с.
20. Протидія торгівлі людьми в Україні: матеріали для практичного використання працівниками правоохоронних органів та судьями / Васильєва М. О. та ін. К. : Тютюкін, 2009. 112 с.
21. Торгівля людьми в Україні: оцінка заходів, спрямованих на протидію / Луценко Є., Матіяшек Л., Шваб І., Сканлан Шивон. К., 2004. 248с.
22. Трудова міграція та протидія торгівлі людьми: законодавчі та нормативні акти : інформ.-аналіт. довідник / О. М. Бандурка (ред.), М. В. Губко (уклад.), К. Б. Левченко (ред.), М. В. Євсюкова (уклад.). К.: Юрисконсульт, 2006. 350 с.
23. Хавелан Рулон, Війерс Маріан. Огляд законодавства про боротьбу з торгівлею людьми в Україні : Доповідь розроблено на запит Міжнародної організації з міграції. Липень-серпень 2001 р. К., 2001. 95 с.

До теми 1.5. Злочини проти статевої свободи та статевої недоторканості особи

1. Про судову практику у справах про злочини проти статевої свободи та статевої недоторканості особи : Постанова Пленуму Верховного Суду України від 30.05.2008 р. № 5. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0005700-08>
2. Александров Ю. В. Уголовная ответственность за изнасилование : Учеб. пособие. К., 1968. 84 с.
3. Александров Ю. Злочини проти статевої свободи. *Юридичний вісник України*. 2002. № 14. С. 9
4. Брич Л. П. Злочини проти статевої свободи та статевої недоторканості особи за законодавством України. Л. : Львів. держ. ун-т внутр. справ, 2010. 84 с.
5. Дудоров О. О. Кримінально-правова характеристика злочинів проти статевої свободи та статевої недоторканості особи: [наук.-практ. пос.] / О. О. Дудоров; МВС України, Луган. держ. ун-т внутр. справ ім. Е. О. Дідоренка. Луганськ : РВВ ЛДУВС, 2011. 352 с.
6. Мачужак Я. В. Відповідальність за статеві злочини та інші сексуальні зловживання щодо малолітніх і неповнолітніх. *Вісник Верховного Суду України*. 1997. № 3. С. 52-60.
7. Паневін О. Усунути помилки в справах про статеві злочини. *Право України*. 1992. № 10. С. 28-31.
8. Сафонов В. Н., Свидлов Н. М. Вопросы квалификации половых преступлений. К., 1978.
9. Свиридов Б. Кримінальна відповідальність за злочини проти статевої недоторканості особи. *Право України*. 1999. № 5. С. 74-75.
10. Синеокий О. В. Психолого-правові проблеми кримінальної сексопатології. Вступ до криміноперверсології : монографія. Х. : Право, 2009. 752 с.
11. Чмут С. В., Хряпінський П. В. Кримінальна відповідальність за статеві зносини з особою, яка не досягла статевої зрілості : Монографія. Запоріжжя : КСК-Альянс, 2011. 184 с.
12. Чуприков А. П., Цупрык В. М. Сексуальные преступления : Пособие. К., 2000. 180 с.
13. Шеремет А. П. Злочини проти статевої свободи : монографія. Чернівці : Наші книги, 2008. 216 с.

До теми 1.6. Злочини проти виборчих, трудових та інших особистих прав і свобод людини і громадянина

1. Європейская конвенция прав человека. *Основные документы Организации Объединенных Наций, Документы Организации по безопасности и сотрудничеству в Европе и Документы Совета Европы о правах человека*. Варшава: Изд-во ОБСЕ/БДИПЧ, 1997. С. 127-134.
2. Європейська конвенція про захист прав й основних свобод людини, 1950 р. *Права людини в документах Ради Європи*. Амстердам, К., 1996.
3. Загальна декларація прав людини 1948 р. *Права людини в документах Ради Європи*. Амстердам, К., 1996.
4. Міжнародний пакт про громадські й політичні права. 1966 р. *Відомості Верховної Ради УРСР*. 1976. № 25. Ст. 198.
5. Основи законодавства про охорону здоров'я : Закон України від 19.11.1992 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2801-12>
6. Сімейний кодекс України від 10.01.2002 р. № 2947-III. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2947-14>

7. Положення про дитячий будинок сімейного типу : постанова Кабінету Міністрів від 26.04.2002 р. № 564. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/564-2002-%D0%BF>
8. Положення про прийомну сім'ю : постанова Кабінету Міністрів України від 26.04.2002 р. № 565. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/565-2002-%D0%BF/print>
9. Порядок провадження діяльності з усиновлення та здійснення нагляду за дотриманням прав усиновлених дітей : постанова Кабінету Міністрів України від 08.10.2008 р. № 905. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/905-2008-%D0%BF>
10. Правила опіки та піклування : наказ Державного комітету України у справах сім'ї та молоді, Міністерства освіти України, Міністерства охорони здоров'я України, Міністерства праці та соціальної політики України від 26.05.1999 р. № 34/166/131/88. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0387-99>
11. Про авторське право й суміжні права : Закон України від 23.12.1993 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3792-12>
12. Про видавничу справу : Закон України від 05.06.1997 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/318/97-%D0%B2%D1%80>
13. Про вищу освіту : Закон України від 31.07.2014 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
14. Про державну підтримку засобів масової інформації та соціальний захист журналістів : Закон України від 23.09.1997 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/540/97-%D0%B2%D1%80>
15. Про дошкільну освіту : Закон України від 11.07.2001 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2628-14>
16. Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні : Закон України від 16.11.1992 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2782-12>
17. Про інформацію : Закон України від 02.10.1992 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>
18. Про оперативно-розшукову діяльність : Закон України від 18.02.1992 р. № 2135-XII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2135-12>
19. Про оплату праці : Закон України від 23.03.1995 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/108/95-%D0%B2%D1%80>
20. Про охорону дитинства : Закон України від 26.04.2001 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2402-14>
21. Про охорону прав на винаходи і корисні моделі : Закон України від 15.12.1993 р. в редакції від 01.06.2000 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3687-12>
22. Про охорону прав на промислові зразки : Закон України від 15.12.1993 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3688-12>
23. Про охорону прав на сорти рослин : Закон України від 21.04.1993 р. в редакції від 17.01.2002 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3116-12>
24. Про охорону прав на топографії інтегральних мікросхем : Закон України від 05.11.1997 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/621/97-%D0%B2%D1%80>
25. Про порядок вирішення колективних трудових спорів (конфліктів) : Закон України від 03.03.1998 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/137/98-%D0%B2%D1%80>

26. Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності : Закон України від 15.09.1999 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1045-14>
27. Про свободу совісті та релігійні організації : Закон України від 23.04.1991 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/987-12>
28. Про телебачення і радіомовлення : Закон України від 21.12.1993 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3759-12>
29. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням 66 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження переліку платних послуг, які надаються в державних закладах охорони здоров'я та вищих медичних закладах освіти» (справа про платні медичні послуги) від 25.11.1998 р. № 15-рп/98. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v015p710-98>
30. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням 53 народних депутатів України щодо офіційного тлумачення положення частини 3 статті 49 Конституції України «у державних і комунальних закладах охорони здоров'я медична допомога надається безоплатно» (справа про безоплатну медичну допомогу) від 29.05.2002 р. № 10-рп/02. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v010p710-02>
31. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням 50 народних депутатів України про офіційне тлумачення положень частини 3 статті 53 Конституції України «держава забезпечує доступність і безоплатність дошкільної, повної загальної середньої, професійно-технічної, вищої освіти в державних і комунальних навчальних закладах» (справа про доступність і безоплатність освіти) від 04.03.2004 р. № 5-рп/2004. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v005p710-04>
32. Андрушко П. П. Злочини проти виборчих прав громадян та їх права брати участь у референдумі: кримінально-правова характеристика : монографія. К. : КНТ, 2007. 325 с.
33. Бачун О., Черкашин В. Захист прав інтелектуальної власності. Вдосконалення законодавства України в сучасних умовах : 36. наук. ст. Вип.1. К., 1996.
34. Гардецький О. Застосування статті 166 Кримінального кодексу України. *Вісник прокуратури*. 2003. № 1. С. 25-27.
35. Готін О. М. Злочини проти виборчих, трудових та інших особистих прав і свобод людини і громадянина : Навч. посіб. Луганськ : ЛДУВС, 2006. 190 с.
36. Зінченко І. О. Кримінально-правова охорона виборчих, трудових та інших особистих прав і свобод людини і громадянина. (Аналіз законодавства і судової практики) : монографія. Х. : Видавець СПД ФО Вапнярчук Н.М., 2007. 320 с.
37. Коваль А. М. Кримінальна відповідальність за порушення авторського права і суміжних прав: теорія та практика. К. : Юстініан, 2005. 320 с.
38. Кримінальна відповідальність за порушення виборчих і референдних прав : монографія / Андрушко П. П. та ін. / В. П. Тихий (заг.ред.). Х. : Кроссруд, 2008. 344 с.
39. Лановенко И. П., Чангули Г. И. Уголовно-правовая охрана трудовых прав граждан. К. : Наукова думка, 1989. 278 с.
40. Лихова С. Я. Злочини у сфері реалізації громадянських, політичних та соціальних прав і свобод людини і громадянина (Розділ V Особливої частини

КК України) : Монографія. К. : Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2006. 573 с.

41. Мельник М. І. Кримінальна відповідальність за злочини проти виборчих прав. К. : Атіка, 2005. 144 с.

До теми 1.7. Злочини проти власності

1. Про визначення розміру збитків, завданих підприємству, установі, організації розкраданням, знищенням (псуванням), недостачею або втратою дорогоцінних металів, дорогоцінного каміння та валютних цінностей : Закон України від 06.06.1995 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/217/95-%D0%B2%D1%80>
2. Порядок визначення розміру збитків від розкрадання, нестачі, знищення (псування) матеріальних цінностей : постанова Кабінету Міністрів України від 22.01.1996 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/116-96-%D0%BF>
3. Про судову практику у справах про злочини проти власності : Постанова Пленуму Верховного Суду України від 06.11.2009 р. № 10. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0010700-09>
4. Про судову практику в справах про знищення та пошкодження державного чи колективного майна шляхом підпалу або внаслідок порушення встановлених законодавством вимог пожежної безпеки : Постанова Пленуму Верховного Суду України від 02.07.1976 р. № 4. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0004700-76>
5. Узагальнення судової практики в кримінальних справах про злочини посадових осіб довірчих, страхових товариств та інших небанківських структур, які залучали кошти громадян. *Вісник Верховного Суду України*. 1999 р. № 5 (15). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/n0007700-99/print>
6. Антонюк Н. О. Кримінальна відповідальність за заподіяння майнової шкоди шляхом обману або зловживання довірою : монографія. Л. : ПАІС, 2008. 216 с.
7. Емельянов В. П. Защита права собственности уголовным законодательством. Х. : Рубикон, 1996. 128 с.
8. Зелінський А. Ф., Коржанський М. Й. Корислива злочинна діяльність. К. : Генеза, 1998. 139 с.
9. Клименко В. А., Мельник Н. И. Уголовно-правовая борьба с вымогательством индивидуального имущества граждан : Учеб. пособие. К., 1993. 92 с.
10. Ключко А. М., Мисливий В. А. Розбійні напади на банківські установи: кримінологічна характеристика та запобігання : монографія. Суми : Сумський держ. ун-т, 2014. 253 с.
11. Коржанський М. Й. Кваліфікація злочинів проти власності : Навч. посіб. К. : Українська академія внутрішніх справ, 1995. 60 с.
12. Кримінальна відповідальність за самовільне зайняття земельної ділянки та самовільне будівництво : монографія / О. О. Дудоров, Р. О. Мовчан. МВС України, Луган. держ. ун-т внутр. справ ім. Е. О. Дідоренка. Луганськ : РВВ ЛДУВС ім. Е. О. Дідоренка, 2012. 400 с.
13. Кузнецов В. В. Кримінальна відповідальність за крадіжки. К. : Видавець Паливода А. В., 2005. 141 с.
14. Кундес В. Поняття викрадення у кримінальному праві. *Право України*. 2002. № 8. С. 106-108.

15. Матьшевский П. С. Преступления против собственности и смежные с ними преступления. К. : Юринком, 1996.
16. Мельник М. Відмежування вимагательства від розбою і насильственного грабежу. *Радянське право*. 1991. № 10. С. 30-33.
17. Мусиенко О. Л. О классификации способов мошенничества в сфере предпринимательства. *Проблеми законності*. Х., 1999. Вип.. 39. С. 161-166.
18. Ніколаюк С. І. Характеристика вимагательств, вчинених організованим злочинним угрупованням. *Науковий вісник УАВС*. К., 1998. Вип. 4. С. 97-102.
19. Панов Н. И. Квалификация преступлений, совершенных путем обмана или злоупотребления доверием. Харьков, 1987. 188 с.
20. Панов Н. И. Уголовная ответственность за причинение имущественного ущерба путем обмана или злоупотребления доверием. Харьков, 1977. 127 с.
21. Пинаев А. А. Уголовно-правовая борьба с хищениями. Х. : Издательское объединение "Вища школа" при Харьковском гос. ун-те, 1975. 189 с.
22. Савченко А. В. Шуляк Ю. Л. Кримінальна відповідальність за шахрайство в Україні та за кордоном: кримінально-правове дослідження : монографія. К. : Вид-во ТОВ «НВП»Інтерсервіс», 2013. 216 с.
23. Соловійова А. М. Кримінально-правова характеристика злочинів проти власності: порівняльно-правове дослідження : монографія. Вінниця : «Вінницька газета». 2018. 460 с.
24. Юрченко А. Ф. Встановлення змісту та характеру наслідків при спричиненні майнової шкоди шляхом обману або зловживання довір'ям – необхідна умова правильного застосування закону. *Забезпечення законності в діяльності ОВС України: Зб. наук. праць*. К., 1993. С. 37-41.
25. Яни П. С. Мошенничество и иные преступления против собственности. М. : ЗАО "Бизнес-школа "Интел-Синтез", 2002. 136 с.

До теми 1.8. Злочини у сфері господарської діяльності

1. Конвенція про відмивання, пошук, арешт та конфіскацію доходів, одержаних злочинним шляхом (08.11.1990 р.). *Збірка договорів Ради Європи*. К. : Парламентське видавництво, 2000.
2. Митний кодекс України : Закон України від 11.07.2002 р. № 92-IV. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>
3. Про банки і банківську діяльність : Закон України від 07.12.2000 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>
4. Про безпечність та якість харчових продуктів : Закон України в ред. від. 06.09.2005 р. № 2809-IV. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2809-15>
5. Про державне регулювання виробництва і обігу спирту етилового, коньячного і плодового, алкогольних напоїв та тютюнових виробів : Закон України від 19.12.1995 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/481/95-%D0%B2%D1%80>
6. Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні : Закон України від 30.10.1996 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/448/96-%D0%B2%D1%80>
7. Про державний ринковий нагляд і контроль нехарчової продукції : Закон України від 02.12.2010 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2735-17>
8. Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню

- розповсюдження зброї масового знищення : Закон України від 14.10.2014 р.
URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1702-18>
9. Про захист прав споживачів : Закон України від 12.05.1991 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1023-12>
 10. Про ліцензування певних видів господарської діяльності : Закон України від 02.03.2015 р. № 222-VIII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/222-19>
 11. Про Національний банк України : Закон України від 20.05.1999 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/679-14>
 12. Про особливості державного регулювання діяльності суб'єктів господарювання, пов'язаних з виробництвом, експортом, імпортом дисків для лазерних систем зчитування : Закон України від 20.05.2002 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2953-14>
 13. Про охорону прав на зазначення походження товарів : Закон України від 16.06.1999 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/752-14>
 14. Про охорону прав на знаки для товарів і послуг : Закон України від 15.12.1993 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3689-12>
 15. Про приватизаційні папери : Закон України від 06.03.1992 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2173-12>
 16. Про приватизацію державного і комунального майна : Закон України від 18.01.2018 р. URL : № 2269-VIII. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2269-19>
 17. Про розповсюдження примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних : Закон України від 23.03.2000 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1587-14>
 18. Про валюту і валютні операції : Закон України від 21.06.2018 р. № 2473-VIII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2473-19>
 19. Про цінні папери та фондовий ринок : Закон України від 23.02.2006 р. № 3480-IV. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3480-15>
 20. Положення про заходи захисту та визначення порядку здійснення окремих операцій в іноземній валюті : Постанова Правління Національного банку України 02.01.2019 № 5. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0005500-19>
 21. Положення про виготовлення, зберігання, продаж марок акцизного податку та маркування алкогольних напоїв і тютюнових виробів : постанова Кабінету Міністрів України від 27.12.2010 р. № 1251. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1251-2010-%D0%BF>
 22. Положення про порядок виробництва, зберігання, продажу контрольних марок та маркування примірників аудіовізуальних творів чи фонограм; Положення про Єдиний реєстр одержувачів контрольних марок; Положення про порядок зберігання та знищення немаркованих примірників аудіовізуальних творів чи фонограм : постанова Кабінету Міністрів України від 13.10.2000 р. № 1555. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1555-2000-%D0%BF>
 23. Про практику застосування судами законодавства про кримінальну відповідальність за легалізацію (відмивання) доходів одержаних злочинним шляхом : Постанова Пленуму Верховного Суду України від 15.04.2005 р. № 5. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0005700-05>
 24. Про практику застосування судами законодавства про відповідальність за окремі злочини у сфері господарської діяльності : Постанова Пленуму

- Верховного Суду України від 25.04.2003 р. № 3. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/va003700-03>
25. Про деякі питання застосування судами України адміністративного та кримінального законодавства у зв'язку з набранням законодавства у зв'язку з набранням чинності Законом України від 22 травня 2003 р. «Про податок з доходів фізичних осіб» : Постанова Пленуму Верховного Суду України від 28.05.2004 р. № 9. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/va009700-04>
 26. Про деякі питання застосування законодавства про відповідальність за ухилення від сплати податків, зборів, інших обов'язкових платежів : Постанова Пленуму Верховного Суду України від 08.10.2004 р. № 15. URL : <https://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/v0015700-04>
 27. Про практику розгляду судами кримінальних справ про виготовлення або збут підроблених грошей чи цінних паперів : Постанова Пленуму Верховного Суду України від 12.04.1996 р. № 6. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0006700-96>
 28. Про судову практику в справах про контрабанду та порушення митних правил : Постанова Пленуму Верховного Суду України від 03.06.2005 р. № 8. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0008700-05>
 29. Відмивання грошей: кримінально-правова кваліфікація, запобігання злочинності, законодавство та міжнародний досвід : Навч. посіб. / Азаров М. Я., Ярошенко Ф. О., Мельник П. В., Жвалюк В. Р. Ірпінь, 2004. 310 с.
 30. Андрушко П. П. Короткевич М. Є. Легалізація (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом: Кримінально-правова характеристика. К. : Юрисконсульт, 2005. 292 с.
 31. Берзін П. С. Незаконні реконвертаційні операції. Тлумачення окремих ознак *Юрид. журнал*. 2003. № 7. С. 62-68.
 32. Берзін П. С. Незаконне використання засобів індивідуалізації учасників господарського обороту товарів та послуг (аналіз складів злочину, передбаченого ст. 229 КК України) : Монографія. К.: Атіка, 2005. 316 с.
 33. Верещак В. М. Питання, що стосуються розгляду справ про фальшивомонетництво. *Коментар судової практики в кримінальних та адміністративних справах*. Постанови Пленуму Верховного Суду України (1995-1997). К. : Юрінком Інтер, 1998. С. 5-12.
 34. Готін О. М. Випуск або реалізація недоброякісної продукції в умовах ринкової економіки: проблеми кримінальної відповідальності. Луганськ, 2004. 288 с.
 35. Грек Б. М. Банкрутство. Цивільний та кримінально-правовий аспекти : монографія. К. : Прецедент, 2006. 303 с.
 36. Гуророва Н. О. Кримінально-правова охорона державних фінансів України. Х.: Вид-во Нац. ун-ту внутр. справ, 2001. 384 с.
 37. Дудоров О.О. Злочини у сфері господарської діяльності: Кримінально-правова характеристика: Монографія. К.: Юридична практика, 2003. 924 с.
 38. Дудоров О. О., Тертиченко Т. М. Протидія відмиванню «брудного майна»: європейські стандарти та Кримінальний кодекс України : монографія. К. : Ваіте, 2015. 392 с.
 39. Дудоров О. О. Ухилення від сплати податків: Кримінально-правові аспекти. К.: Видавництво "Істина", 2006. 648 с.

40. Дудоров О. Тлумачення ознак фіктивного підприємництва у доктрині та правозастосовчій практиці. *Підприємництво, господарство і право*. 2002. № 2. С. 83-87; № 3. С. 71-74.
41. Заруба П. І. Кримінальна відповідальність за злочини у сфері приватизації : монографія. К.: Атіка, 2007. 220с.
42. Киричко В. М., Перепелиця О. І. Злочини у сфері господарської діяльності за Кримінальним кодексом України та в судовій практиці: наук.-практ. комент. / В. Я. Тацій (Заг. ред.) Х. : Право, 2010. 784 с.
43. Кравченко О. О. Контрабанда. Харків.: ТД «Золота миля», 2010. 192 с.
44. Кримінально-правова охорона соціального та пенсійного страхування / В. С. Кошевський, П. А. Воробей, А. В. Савченко та ін. : монографія. К. : Юрінком Інтер, 2017. 154 с.
45. Мойсик В. Р. Про об'єкт і предмет шахрайства з фінансовими ресурсами. *Вісник Верховного Суду України*. 2002. № 1. С. 34-41.
46. Панов М. М. Кримінальна відповідальність за незаконні дії з документами на переказ, платіжними картками та іншими засобами доступу до банківських рахунків : монографія. Х. : Право, 2009. 184 с.
47. Радутний О. Е. Кримінальна відповідальність за незаконне збирання, використання та розголошення відомостей, що становлять комерційну або банківську таємницю : монографія. Х. : Ксілон, 2008. 202 с.
48. Сергєєва О. Питання співвідношення ноу-хау та комерційної таємниці в праві України. *Право України*. 2000. № 11. С. 85-88.
49. Сингаївська І. В. Фальшивомонетництво в Україні: кримінально-правовий та кримінологічний аспекти : Монографія. Луганськ : Віртуальна реальність, 2010. 358 с.
50. Тацій В. Я. Ответственность за хозяйственные преступления: Объект и система. Харьков, 1984. 232 с.

До теми 2.1. Злочини проти довкілля

1. Міжнародна конвенція по запобіганню забруднення моря нафтою. URL : http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/MU73027.html
2. Про відкрите море : Женевська конвенція від 29 .04.1958 р. *Міжнародне право в документах*. М., 1982.
3. Земельний кодекс України : Закон України від 25.10.2001 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14>
4. Лісовий кодекс України : Закон України від 21.01.1994 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3852-12>
5. Про оцінку впливу на довкілля : Закон України від 23.05.2017 р. № 2059-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2059-19>
6. Про мисливське господарство та полювання : Закон України від 22.02.2000 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1478-14>
7. Про охорону атмосферного повітря : Закон України від 16.10.1992 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2707-12>
8. Про охорону земель : Закон України від 19.06.2003 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/962-15>
9. Про охорону навколишнього природного середовища : Закон України від 25.06.1991 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1264-12>

10. Про пестициди і агрохімікати : Закон України від 2.03.1995 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/86/95-%D0%B2%D1%80>
11. Про регулювання містобудівної діяльності : Закон України від 17.02.2011 р. № 3038-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3038-17>
12. Про природно-заповідний фонд України : Закон України від 16.06.1992 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-12>
13. Про тваринний світ : Закон України від 13.12.2001 р. № 2894-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2894-14>
14. Про Червону книгу України : Закон України від 07.02.2002 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3055-14>
15. Правила рубок головного користування : постанова Кабінету Міністрів України від 23.12.2009 р. № 364. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0085-10>
16. Про такси для обчислення розміру шкоди, заподіяної зеленим насадженням у межах міст та інших населених пунктів : Постанова Кабінету Міністрів України від 08.04.1999 р. № 559. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/559-99-%D0%BF>
17. Правила охорони внутрішніх морських вод і територіального моря України від забруднення та засмічення : постанова Кабінету Міністрів України від 29.02.1996 р. № 269 в ред. від 29.03.2002 р. № 431. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/269-96-%D0%BF>
18. Правила любительського і спортивного рибальства : наказ Державного комітету рибного господарства України від 15.02.1999 р. № 19. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0269-99>
19. Про судову практику у справах про злочини та інші правопорушення проти довкілля : Постанова Пленуму Верховного Суду України від 10.12.2004 р. № 17. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0017700-04>
20. Боротьба з екологічними злочинами : Кримінально-правове і кримінологічне дослідження / Лопушанський Ф. А., Светлов О. Я. та ін. К. : Наукова думка, 1994. 148 с.
21. Гавриш С. Б. Кримінально-правова охорона довкілля в Україні. Проблеми теорії, застосування і розвитку кримінального законодавства : Наук. вид. К. : Ін-т законодавства Верховної Ради України, 2002. 635 с.
22. Голуб С. А. Кримінальна відповідальність за незаконне полювання. К. : Азимут-Україна, 2004. 148 с.
23. Кримінально-правова кваліфікація незаконної порубки лісу : практ. пос. / О. О. Дудоров, Є. О. Письменський; МВС України, Луган. держ. ун-т внутр. справ ім. Е. О. Дідоренка. Сєверодонецьк: РВВ ЛДУВС ім. Е. О. Дідоренка, 2017. 213 с.
24. Злочини проти довкілля: кримінально-правова характеристика : [практ. пос] / О. О. Дудоров, Д. В. Каменський, В. М. Камарницький та ін.; МВС України, Луган. держ. ун-т внутр. справ ім. Е.О. Дідоренка. Луганськ : РВВ ЛДУВС ім. Е. О. Дідоренка, 2014. 616 с.
25. Коваль М. П. Об'єкт екологічних злочинів за чинним законодавством України. *Вісник Одеського інституту внутрішніх справ*. Одеса, 1997. Вип. 2. С. 34-36.
26. Матвійчук В. К. Кримінально-правова охорона навколишнього природного середовища (кримінально-правове та кримінологічне дослідження). К. : Азимут-Україна, 2005. 464с.

27. Правова база з питань екології та охорони природного середовища : Збірник нормативних актів станом на 1 березня 2001 р. / Уклад. М. І. Камлик. К. : Атіка, 2001. 632 с.
28. Присяжний В. М. Кримінальна відповідальність за забруднення, засмічення та виснаження водних об'єктів. К.: Національна академія управління, 2004. 232 с.

До теми 2.2. Злочини проти громадської безпеки

1. Про боротьбу з тероризмом : Закон України від 20.03.2003 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/638-15>
2. Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку : Закон України від 08.02.1995 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/39/95-%D0%B2%D1%80>
3. Про відходи : Закон України від 05.03.1998 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/187/98-%D0%B2%D1%80>
4. Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення : Закон України від 14.10.2014 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1702-18>
5. Про захист людини від впливу іонізуючих випромінювань : Закон України від 14.01.1998 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/15/98-%D0%B2%D1%80>
6. Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю : Закон України від 30.06.1993 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3341-12>
7. Про поводження з радіоактивними відходами : Закон України від 30.06.1995 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/255/95-%D0%B2%D1%80>
8. Кодекс цивільного захисту України від 02.10.2012 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5403-17>
9. Про фізичний захист ядерних установок, ядерних матеріалів, радіоактивних відходів, інших джерел іонізуючого випромінювання : Закон України від 19.10.2000 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2064-14>
10. Інструкція про порядок виготовлення, придбання, зберігання, обліку, перевезення та використання вогнепальної, пневматичної і холодної зброї, пристроїв вітчизняного виробництва для відстрілу патронів, споряджених гумовими чи аналогічними за своїми властивостями металевими снарядами несмертельної дії, та зазначених патронів, а також боєприпасів до зброї та вибухових матеріалів : наказ МВС України від 21.08.1998 р. № 622. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0637-98>
11. Положення про порядок здійснення перевезення радіоактивних матеріалів територією України : Постанова Кабінету Міністрів України від 15.10.2004 р. № 1373. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1373-2004-%D0%BF>
12. Правила забезпечення збереження ядерних матеріалів, радіоактивних відходів, інших джерел іонізуючого випромінювання : наказ Міністерства екології та природних ресурсів України від 14.12.2000 р. № 241. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0013-01>
13. Про судову практику в справах про знищення та пошкодження державного чи колективного майна шляхом підпалу або внаслідок порушення встановлених законодавством вимог пожежної безпеки : Постанова Пленуму Верховного Суду України від 02.07.1976 р. № 4 в редакції від 03.03.2000 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0004700-76>

14. Про судову практику в справах про викрадення та інше незаконне поводження зі зброєю, бойовими припасами, вибуховими речовинами, вибуховими пристроями чи радіоактивними матеріалами : Постанова Пленуму Верховного Суду України від 26.04.2002 р. № 3. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0003700-02>
15. Про практику розгляду судами кримінальних справ про злочини, вчинені стійкими злочинними об'єднаннями : Постанова Пленуму Верховного Суду України від 23.12.2005 р. № 13. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0013700-05>
16. Агапов П. Бандитизм и организация преступного сообщества (преступной организации): проблемы соотношения. *Законность*. 2002. № 4. С. 48-49.
17. Антипенко В. Ф. Борьба с современным терроризмом: международно-правовые подходы. К. : Юнона-М, 2002. 723 с.
18. Бедриківський В. В., Литвинов О. М. Бандитизм: соціально-правовий і кримінологічний аналіз : монографія. Х. : ХНУВС, 2009. 162 с.
19. Белоконев В. Співвідношення понять “боєприпаси” і “вибухові речовини” у кримінальному праві. *Право України*. 1997. № 2. С. 27-30.
20. Данилевський А. О. Кримінальна відповідальність за матеріальне, організаційне чи інше сприяння створенню або діяльності терористичної групи чи терористичної організації. Луганськ : РВВ ЛДУВС ім. Е. О. Дідоренка, 2009. 231 с.
21. Емельянов В. П. Терроризм и преступления с признаками терроризирования: уголовно-правовое исследование. СПб. : Юридический центр Пресс, 2002. 289 с.
22. Емельянов В. П. Терроризм – как явление и как состав преступления. Харьков : Право, 1999. 272 с.
23. Єрмак О. Умови звільнення від кримінальної відповідальності учасника злочинної організації (порівняльно-правовий аспект). *Підприємництво, господарство і право*. 2002. № 9. С. 88-91.
24. Іваненко І. В. Актуальні питання кримінально-правової характеристики бандитизму. *Вісник Одеського ін-ту вн. справ*. Одеса, 2001. № 4. С. 116-120.
25. Ізетов А. Є. Втягнення у вчинення терористичного акту: кримінально-правове дослідження / За заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. В. П. Ємельянова. Харків: Право. 2010. 174 с.
26. Кононенко В. Деякі питання судової практики у справах про бандитизм. Коментар судової практики з кримінальних справ. *Бюлетень законодавства і юридичної практики України*. 1996. № 6. С. 42-47.
27. Куц В. М., Кириченко О. В. Неправдиве повідомлення про загрозу громадській безпеці (кримінально-правова характеристика та заходи протидії : Монографія. К., Х. : Харків юридичний, 2006. 212 с.
28. Литвин О. П. Кримінально-правова охорона громадської безпеки і народного здоров'я : Монографія. К. : ВКФ "Сатсанга", 1998. 286 с.
29. Лихова С., Нагнойний Я. Бандитизм: спірні питання кваліфікації. *Право України*. 1998. № 3. С. 75-76.
30. Ліпкан В. А., Никифорчук Д. Й., Руденко М. М. Боротьба з тероризмом. К. : Знання України, 2002. 254 с.
31. Лунеев В. В. Тенденции терроризма и уголовно-правовая борьба с ним. *Государство и право*. 2002. № 6. С. 35-39.

32. Протидія терористичній діяльності в Україні (сучасні кримінально-правові проблеми) : монографія / Бантишев О. Ф., Шамара О. В., Кузьмін С. А. К. : МНДЦ, 2009. 175 с.
33. Рибачук В. І. Проблеми кримінальної відповідальності за незаконне володіння предметами зброї. *Вісник Одеського інституту внутрішніх справ*. Одеса, 1999. Вип. 4. С. 105-108.
34. Семикін М. В. Створення терористичної групи чи терористичної організації: кримінально-правове дослідження : Монографія. Харків, 2003. 145 с.
35. Терористичні злочини: кримінально-правова характеристика та питання вдосконалення національного антитерористичного законодавства : Монографія / За заг. ред. докт. юрид. наук, проф. В. П. Ємельянова. Харків: Вид-во «Кроссруд», 2007. 216 с.
36. Тероризм: сучасний стан та міжнародний досвід боротьби : Посібник / Бантишев О. Ф., та ін. / Я. Ю. Кондратьєв (ред.). К. : НАВСУ, 2003. 451 с.
37. Тихий В. П. Відповідальність за злочини проти суспільної безпеки. Х., 1984.
38. Чорний Р. Л. Бандитизм за кримінальним правом України : монографія. К. : Друкарня МВС України, 2007. 224 с.
39. Яценко С. С. Спеціальна підстава звільнення від кримінальної відповідальності за терористичний акт. *Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ України*. 2003. № 1. С. 67-72.

До теми 2.3. Злочини проти громадського порядку та моральності

1. Про захист суспільної моралі : Закон України від 20.11.2003 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1296-15>
2. Про Національний архівний фонд та архівні установи : Закон України від 24.12.1993 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3814-12>
3. Про охорону археологічної спадщини : Закон України від 18.03.2004 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1626-15>
4. Про охорону культурної спадщини : Закон України від 08.06.2000 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1805-14>
5. Положення про Державний реєстр національного культурного надбання : постанова Кабінету Міністрів України від 12.08.1992 р. № 466. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/466-92-%D0%BF>
6. Порядок визначення категорій пам'яток для занесення об'єктів культурної спадщини до Державного реєстру нерухомих пам'яток України : постанова Кабінету Міністрів України від 27.12.2001 р. № 1760. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1760-2001-%D0%BF>
7. Про судову практику у справах про хуліганство : Постанова Пленуму Верховного Суду України від 22.12.2006 р. № 10. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/va010700-06>
8. Про застосування судами законодавства про відповідальність за втягнення неповнолітніх у злочинну чи іншу антигромадську діяльність : Постанова Пленуму Верховного Суду України від 27.02.2004 р. № 2. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0002700-04>
9. Берзін П. С. Поняття «застосування зброї» у кваліфікації насильницьких злочинів. *Весы Фемиды*. 2000. № 1. С. 35-39.

10. Берзін П. С. Поняття «застосування предметів, спеціально пристосованих для нанесення тілесних ушкоджень» у кваліфікації особливо злісного хуліганства. *Весы Фемиды*. 2000. № 4. С. 32-38.
11. Даньшин И. Н. Ответственность за хулиганство по советскому уголовному праву. Изд-во Харьковского ун-та, 1971. 192 с.
12. Даньшин И. Н. Уголовно-правовая охрана общественного порядка. М.: Юрид. лит., 1973. 200 с.
13. Дороніна В., Шапченко С., Яценко С. Практика розгляду судами справ про хуліганство. *Радянське право*. 1986. № 11. С. 33-36.
14. Івахненко О. А. Кримінальна відповідальність за хуліганські діяння: хуліганські злочини та склади злочинів : монографія. За заг. ред. В. П. Ємельянова. Харків : Право. 2016. 184 с.
15. Коржанский Н. И. Квалификация хулиганства : Учеб. пособие. Волгоград : ВСШ МВД СССР. 1989. 56 с.
16. Кримінально-правова боротьба з хуліганством: Соціологічне дослідження діяльності слідчих і судових органів по запобіганню хуліганства / Ф. А. Лопушанський (відп. ред.). К. : Наукова думка, 1971. 151 с.
17. Кримінальна та адміністративна відповідальність за жорстоке поводження з тваринами : монографія / Д. О. Калмиков, А. О. Данилевський; МВС України, Луган. держ. ун-т внутр. справ ім. Е. О. Дідоренка. Луганськ : РВВ ЛДУВС ім. Е. О. Дідоренка, 2013. 616 с.
18. Кузнецов В. В. Злочини проти громадського порядку та моральності : Навчальний посібник. К. : Поливода А. В., 2007. 160 с.
19. Кузнецов В. В. Кримінально-правова охорона громадського порядку та моральності в українському вимірі : монографія. К. : ТОВ НВП «Інтерсервіс», 2012. 908 с.
20. Куц Н. Т. Ответственность за хулиганство по советскому уголовному праву : Учеб. пособие. К., 1963. 96 с.
21. Наклович М. Л. Кримінально-правова боротьба з хуліганством. Львів, 1974. 112 с.
22. Рудяк А., Кучинська О. Застосування законодавства про відповідальність за втягнення неповнолітніх у злочинну та іншу антигромадську діяльність: *Коментар судової практики з кримінальних справ. Бюлетень законодавства і юридичної практики України*. 1996. № 6. С. 72-77.
23. Савченко А. В., Репецький С. П. Суспільна моральність як об'єкт злочинних посягань : монографія. Івано-Франківськ : Тіповіт, 2012. 280 с.
24. Шаблистий В. В. Кримінальна відповідальність за хуліганство, пов'язане з опором особам, наділеним владними повноваженнями під час виконання службових обов'язків, чи іншим громадянам, що припиняли хуліганські дії : монографія. Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ; Ліра ЛТД, 2017. 164 с.
25. Фесенко Є. Об'єктивні і суб'єктивні фактори при вчиненні хуліганства. *Радянське право*. 1973. № 9. С. 83-87.
26. Яценко С. С. Квалификация хулиганства. К. : Министерство юстиции УССР. Республиканские курсы повышения квалификации работников юстиции УССР, 1980. 66 с.
27. Яценко С. С. Ответственность за преступления против общественного порядка. К. : Издат. объедин. «Вища школа», Главное издат., 1976. 190 с.

До теми 2.4. Злочини проти безпеки виробництва

1. Про охорону праці : Закон України від 14.10.1992 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2694-12>
2. Гірничий закон України : Закон України від 6.10.1999 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1127-14>
3. Положення про порядок здійснення перевезення радіоактивних матеріалів територією України : Постанова Кабінету Міністрів України від 15.10.2004 р. № 1373. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1373-2004-%D0%BF>
4. Перелік робіт з підвищеною небезпекою : наказ Державного комітету України з нагляду за охороною праці України від 26.01.2005 р. № 15. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0232-05>
5. Правила безпеки у вугільних шахтах : наказ Державного комітету України з промислової безпеки, охорони праці та гірничого нагляду від 22.03.2010 р. № 62. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0398-10>
6. Правила забезпечення збереження ядерних матеріалів, радіоактивних відходів, інших джерел іонізуючого випромінювання : наказ Міністерства екології та природних ресурсів України від 14.12.2000 р. № 241. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0013-01>
7. Про практику застосування судами України законодавства у справах про злочини проти безпеки виробництва : Постанова Пленуму Верховного Суду України від 12.06.2009 р. № 7. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/va007700-09>
8. Бахуринська О. До питання про потерпілого від порушення вимог законодавства про охорону праці (ст. 271 КК України). *Підприємництво, господарство і право*. 2003. № 8. С. 85-88.
9. Борисов В. И. Ответственность за нарушение техники безопасности на производстве. К., 1984. 70 с.
10. Борисов В. І., Пащенко О. О. Злочини проти безпеки виробництва: поняття та види. Кримінальна відповідальність за порушення правил ядерної або радіаційної безпеки. Х. : Видавець СПД ФО Вапнярчук Н. М., 2006. 224 с.
11. Борисов В. І., Крайник Г. С. Кримінальна відповідальність за порушення правил безпеки під час виконання робіт з підвищеною небезпекою. Харків : Юрайт, 2012. 296 с.
12. Кобзаренко П. В. Про об'єктивну сторону злочинних порушень правил при проведенні будівельних робіт. *Вісник Київського університету. Серія права*. К., 1971. Вип. 12. С. 26-27.
13. Лановенко І. П., Чангули Г. И. Уголовно-правовая охрана трудовых прав граждан. К. : Наук. думка, 1989. 280 с.
14. Лановенко І. П. Боротьба із злочинами проти трудових прав і безпеки виробництва. К. : Наукова думка, 1972. 228 с.
15. Маляренко В., Борисов В. Практика розгляду справ про порушення правил охорони праці і безпеки ведення робіт: *Коментар судової практики з кримінальних справ. Бюлетень законодавства і юридичної практики України*. 1996. № 6. С. 81-88.

До теми 2.5. Злочини проти безпеки руху та експлуатації транспорту

1. Кодекс торговельного мореплавства України від 23.05.1995 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/176/95-%D0%B2%D1%80>

2. Про автомобільний транспорт : Закон України від 05.04.2001 р. № 2344-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2344-14>
3. Про дорожній рух : Закон України від 30.06.1993 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3353-12>
4. Про залізничний транспорт : Закон України від 14.05.1996 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/273/96-%D0%B2%D1%80>
5. Про транспорт : Закон України від 10.11.1994 р. № 232/94-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/232/94-%D0%B2%D1%80>
6. Правила дорожнього руху : постанова Кабінету Міністрів України від 10.10.2001 р. № 1306. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1306-2001-%D0%BF>
7. Положення про використання повітряного простору України : постанова Кабінету Міністрів України від 06.12.2017 р. № 954. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/954-2017-%D0%BF>
8. Правила технічної експлуатації залізниць України : наказ Міністерства транспорту України від 20.12.1996 р. № 411. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/954-2017-%D0%BF>
9. Порядок організації перевезень пасажирів та багажу автомобільним транспортом : наказ Міністерства інфраструктури України від 15.07.2013 р. № 480. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1282-13>
10. Про практику застосування судами України законодавства у справах про деякі злочини проти безпеки дорожнього руху та експлуатації транспорту, а також про адміністративні правопорушення на транспорті : Постанова Пленуму Верховного Суду України від 23.12.2005 р. № 14. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0014700-05>
11. Борисов В. И., Гизимчук С. В. Уголовная ответственность за нарушение правил, норм и стандартов, обеспечивающих безопасность дорожного движения. Харьков : Консум, 2001. 160 с.
12. Иванов Ю. Ф. Незаконное заволадіння транспортним засобом: кримінально-правовий та кримінологічний аспекти : практ. посіб. К. : Видавець Паливода А. В., 2008. 108 с.
13. Злочини і адміністративні правопорушення проти безпеки руху та експлуатації транспорту / За ред. П. П. Пилипчука. К. : Істина, 2011. 416 с.
14. Касынюк В. И. Уголовная ответственность за повреждение путей сообщения и транспортных средств. Харьков, 1979. 58 с.
15. Коржанський М. Й., Мисливий В. А. Кваліфікація автотранспортних злочинів. К. : Юрінком, 1996. 80 с.
16. Котовенко О. М. Кримінальна відповідальність за пошкодження об'єктів магістральних нафто-, газо- та нафтопродуктопроводів. Х. : Консум, 2004. 136 с.
17. Мисливий В. А. Злочини проти безпеки дорожнього руху та експлуатації транспорту : Монографія. Д. : Юрид. акад. Мін-ва внутр. справ, 2004. 380 с.
18. Мисливий В. А. Борьба органов внутренних дел с дорожно-транспортными преступлениями, связанными с причинением вреда пешеходам. К., 1990. 85 с.
19. Мисливий В. А., Бабанін С. В. Кримінальна відповідальність за порушення чинних на транспорті правил : монографія. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2017. 192 с.

20. Осадчий В. І. Злочини проти безпеки руху та експлуатації транспорту : монографія. К. : Вид-во Європ. ун-ту, 2011. 150 с.

До теми 2.6. Злочини у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та інші злочини проти здоров'я населення

1. Единая конвенция о наркотических средствах 1961 года: с поправками, внесенными в нее в соответствии с протоколом 1972 о поправках к Единой конвенции о наркотических средствах 1961 г. Нью-Йорк: ООН. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_177
2. Конвенция о борьбе против незаконного оборота наркотических средств и психотропных веществ. Нью-Йорк: ООН, 1988. URL: https://www.unodc.org/pdf/convention_1988_ru.pdf
3. Конвенція Ради Європи про відмивання, пошук, арешт та конфіскацію доходів, одержаних злочинним шляхом та про фінансування тероризму. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_948
4. Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення : Закон України від 24.02.1994 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4004-12>
5. Про захист населення від інфекційних хвороб : Закон України від 06.04.2000 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1645-14>
6. Про заходи протидії незаконному обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів та зловживанню ними : Закон України від 15.02.1995 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/62/95-%D0%B2%D1%80>
7. Про лікарські засоби : Закон України від 04.04.1996 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/123/96-%D0%B2%D1%80>
8. Про наркотичні засоби, психотропні речовини і прекурсори : Закон України від 15.02.1995 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/60/95-%D0%B2%D1%80>
9. Інструкція про порядок виявлення та постановки на облік осіб, які незаконно вживають наркотичні засоби або психотропні речовини : спільний наказ Міністерства охорони здоров'я України, Міністерства внутрішніх справ України, Генеральної прокуратури України, Міністерства юстиції України від 10.10.1997 р. № 306/680/21/66/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0534-97>
10. Невеликі, великі та особливо великі розміри наркотичних засобів, що перебувають у незаконному обігу (таблиця 1). Невеликі, великі та особливо великі розміри психотропних речовин, що перебувають у незаконному обігу (таблиця 2). Великі та особливо великі розміри прекурсорів, що перебувають у незаконному обігу (таблиця 3) : наказ Міністерства охорони здоров'я України від 01.08.2000 р. № 188. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0512-00>
11. Перелік наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів : постанова Кабінету Міністрів України від 06.05.2000 р. № 770. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/770-2000-%D0%BF>
12. Порядок провадження діяльності, пов'язаної з обігом наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів, та контролю за їх обігом : постанова Кабінету Міністрів України від 03.06.2009 р. № 589. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/589-2009-%D0%BF>

13. Правила виписування рецептів та вимог-замовлень на лікарські засоби і виробу медичного призначення, Порядок відпуску лікарських засобів і виробів медичного призначення з аптек та їх структурних підрозділів, Інструкція про порядок зберігання, обліку та знищення рецептурних бланків та вимог-замовлень : наказ Міністерства охорони здоров'я України від 19.07.2005 р. № 360. URL: <https://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0782-05>
14. Правила санітарної охорони території України : постанова Кабінету Міністрів України від 22.08.2011 р. № 893. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/893-2011-%D0%BF>
15. Про обов'язковий профілактичний наркологічний огляд і порядок його проведення : Постанова Кабінету Міністрів України від 06.11.1997 р. № 1238. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1238-97-%D0%BF>
16. Про судову практику в справах про злочини, у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів : Постанова Пленуму Верховного Суду України від 26.04.2002 р. № 4. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0004700-02>
17. Бандурка С. А., Слинько С. В. Наркомафія: уголовно-правовые средства борьбы : Учеб. пособие. Х. : РИФ "Арсис, ЛТД", 2001. 320 с.
18. Баулин О. В., Орлов П. И., Перепелица А. И., Устименко В. В. Уголовная ответственность за незаконное обращение с наркотическими веществами : Учеб. пособие. К, 1988.
19. Гриненко І. М. Наркобізнес та національна безпека. Міжнародний фонд "Відродження". К. : Сфера, 2002. 211 с.
20. Дидковская С. П. Фесенко Е. В., Гарницкий С. П. Наркомания: уголовно-правовые и медицинские проблемы. К., 1989. 157 с.
21. Женунтій В. І., Бабенко А. М. Незаконне культивування наркотиковмісних рослин: кримінально-правовий та кримінологічний аспекти, запобігання : монографія. Донецьк : Вебер (Донецька філія), 2009. 221 с.
22. Марчак В. Я., Руляков В. І. Проблемні питання, які виникають під час розгляду судами кримінальних справ пов'язаних з незаконним обігом наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів : навч.-метод. посібник. Чернівці : Колір-Друк, 2007. 110 с.
23. Мирошніченко Н. А., Музыка А. А. Уголовно-правовая борьба с наркоманией. Киев-Одесса, 1988. 207 с.
24. Міжнародні та національні питання кримінальної відповідальності за злочини у сфері обігу наркотичних засобів : Навч. посібник / А. В. Савченко, В. І. Осадчий, В. В. Бульба. К. : Вид. ПАЛИВОДА А. В., 2004. 109 с.
25. Музыка А. А. Відповідальність за злочини у сфері обігу наркотичних засобів. К. : Логос, 1998. 324 с.
26. Музыка А. А., Горох О. П. Покарання за незаконний обіг наркотичних засобів : Монографія. Вид-во Хмельницького ун-ту управління та права, 2010. 256 с.
27. Наден О. В. Спеціальні види звільнення особи від кримінальної відповідальності за злочини в сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів. Х. : Право, 2003. 224 с.
28. Наркотизм и преступность / Отв. редактор И. П. Лановенко. К. : Наук. думка, 1994. 344 с.

29. Наркотичні та психотропні засоби і речовини : довідник / Олійник П. В., Тухар І. О., Товт М. Й. та ін. К. : Наутілус, 2006. 264 с.
30. Організований наркобізнес (поняття, форми, підстави кримінальної відповідальності) : Монографія / Ред. Ю. В. Бауліна. Х. : Право, 2005. 256 с.
31. Тарарухін С., Хруппа М. Спірні питання про наркотичні засоби як предмет злочину. *Радянське право*. 1988. № 2. С. 52-54.
32. Тимошенко В. А. Наркобізнес: національна та міжнародна протидія новим викликам : Монографія. К., 2006. 456 с.
33. Фесенко Є. В. Злочини проти здоров'я населення та системи заходів з його охорони : Монографія. К. : Атіка, 2004. 280 с.

До теми 2.7. Злочини у сфері охорони державної таємниці, недоторканості державних кордонів, забезпечення призову та мобілізації

1. Про альтернативну (невійськову) службу : Закон України від 12.12.1991 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1975-12>
2. Про біженців Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту : Закон України від 08.07.2011 р. № 3671-VI. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3671-17>
3. Про державний кордон України : Закон України від 04.11.1991 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1777-12>
4. Про Державну прикордонну службу України : Закон України від 03.04.2003 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/661-15>
5. Про загальний військовий обов'язок і військову службу : Закон України від 16.11.1999 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2232-12>
6. Про інформацію : Закон України від 02.10.1992 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>
7. Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію : Закон України від 21.10.1993 р. № 3543-XII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3543-12>
8. Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства : Закон України від 22.09.2011 р. № 3773-VI. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3773-17>
9. Звід відомостей, що становлять державну таємницю України (ЗВДТ) : наказ Служби безпеки України від 12.08.2005 р. № 440. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0902-05>
10. Положення про підготовку і проведення призову громадян України на строкову військову службу та прийняття призовників на військову службу за контрактом : постанова Кабінету Міністрів України від 21.03.2002 р. № 352. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/352-2002-%D0%BF>
11. Положення про технічний захист інформації в Україні : Указ Президента України від 27.09.1999 р. № 1229/99. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1229/99>
12. Порядок продовження строку перебування та продовження або скорочення строку тимчасового перебування іноземців та осіб без громадянства на території України : постанова Кабінету Міністрів України від 15.02.2012 р. № 150. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/150-2012-%D0%BF>
13. Правила перетинання державного кордону громадянами України : постанова Кабінету Міністрів України від 25.01.1995 р. № 57. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/57-95-%D0%BF>

14. Державна та комерційна таємниця: нормативно-правове регулювання / О. М. Роїна (упоряд.). К. : КНТ, 2006. 422 с.
15. Косінов В. Предмет злочину у сфері охорони державної таємниці. *Вісник Львівського ун-ту. Сер. Юридична*. Львів: Львівський держ. ун-тет. 2007. Вип. 44. С. 273-281.
16. Правове регулювання інформаційної діяльності в Україні / Відп. ред. С. П. Павлюк. К. : Юрінком Інтер, 2001.
17. Федосєєв В. В. Незаконне переправлення осіб через державний кордон України (коментар до ст. 332 КК України). *Питання боротьби зі злочинністю* : Зб. наук. праць. Х. : Кроссруд. 2007. Вип. 14. С. 88-101.

До теми 2.8. Злочини проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування, об'єднань громадян та злочини проти журналістів

1. Кодекс поведінки посадових осіб з підтримання правопорядку : Резолюція 34/169 Генеральної Асамблеї ООН від 17.12.1979 р. *Міжнародно-правові стандарти поведінки працівників правоохоронних органів при підтриманні правопорядку. Документально-джерельний довідник* / Упоряд. Ю. І. Римаренко, Я. Ю. Кондратьєв, І. Г. Кириченко. К., 2002. С. 5-12.
2. Дисциплінарний статут органів внутрішніх справ України : Закон України від 22.02.2006 р. № 3460-IV. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3460-15>
3. Кодекс торговельного мореплавства України від 23.05.1995 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/176/95-%D0%B2%D1%80>
4. Про Військову службу правопорядку у Збройних Силах України : Закон України від 07.03.2002 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3099-14>
5. Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів : Закон України від 23.12.1993 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3781-12>
6. Про державну охорону органів державної влади України та посадових осіб : Закон України від 04.03.1998 р. № 160/98-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/160/98-%D0%B2%D1%80>
7. Про Державну прикордонну службу України : Закон України від 03.04.2003 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/661-15>
8. Про Національну поліцію : Закон України від 02.07.2015 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19>
9. Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України від 21.05.1997 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80>
10. Про місцеві державні адміністрації : Закон України від 09.04.1999 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/586-14>
11. Про громадські об'єднання : Закон України від 22.03.2012 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4572-17>
12. Про Державну прикордонну службу України : Закон України від 03.04.2003 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/661-15>
13. Про Службу безпеки України : Закон України від 25.03.1992 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2229-12>
14. Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей : Закон України від 20.12.1991 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2011-12>

15. Про статус народного депутата України : Закон України від 17.11.1992 р. № 2790-XII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2790-12>
16. Про телекомунікації : Закон України від 18.11.2003 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1280-15>
17. Про участь громадян в охороні громадського порядку і державного кордону : Закон України від 22.06.2000 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1835-14>
18. Правила надання та отримання телекомунікаційних послуг : постанова Кабінету Міністрів України від 11.04.2012 р. № 295. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/295-2012-%D0%BF>
19. Правила охорони ліній електрозв'язку : постанова Кабінету Міністрів України від 29.01.1996 р. № 135. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/135-96-%D0%BF>
20. Про застосування судами законодавства, що передбачає відповідальність за посягання на життя, здоров'я, гідність та власність суддів і працівників правоохоронних органів : Постанова Пленуму Верховного Суду України від 26.06.1992 р. № 8. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0008700-92>
21. Кримінально-правовий захист і відповідальність працівників правоохоронних органів : навч. посібник / В. І. Осадчий, В. С. Плугатир, А. В. Савченко, Н. В. Шепелева. К., 2002. 103 с.
22. Мельник М. І., Хавронюк М. І. Правоохоронна діяльність та правоохоронні функції : Навчальний посібник. К. : Атіка, 2002. 576 с.
23. Осадчий В. І. Кримінально-правовий захист правоохоронної діяльності. К. : Атіка, 2004. 336 с.
24. Осадчий В. Особливості суб'єкта в злочинах проти правоохоронної діяльності. *Право України*. 2001. № 2. С. 108-111.
25. Осадчий В. Правоохоронні органи як суб'єкти кримінально-правового захисту. *Право України*. 1997. № 11. С. 71-75.
26. Осадчий В. І. Кримінальна відповідальність за заподіяння тілесних ушкоджень працівникові правоохоронного органу. К. : УАВС, 1995. 116 с.
27. Осадчий В. І. Про додатковий об'єкт образи працівника правоохоронного органу *Право України*. 2000. № 2. С. 88-90.
28. Соловійова А. М. Примушування до виконання цивільно-правових зобов'язань : Монографія. К. : КНТ, 2007. 176 с.

До теми 2.9. Злочини у сфері використання електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), систем та комп'ютерних мереж і мереж електрозв'язку

1. Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах : Закон України від 05.07.1994 р. URL : <https://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/80/94-%D0%B2%D1%80>
2. Азаров Д. Особливості механізму вчинення злочинів у сфері комп'ютерної інформації. *Юридична Україна*. 2004. № 7. С. 64-68.
3. Азаров Д. Про окремі недоліки системи санкцій, передбачених за злочини у сфері комп'ютерної інформації. *Юридична Україна*. 2004. № 5. С. 57-62.
4. Азаров Д. С. Злочини у сфері комп'ютерної інформації (кримінально-правове дослідження) : монографія. К. : Атіка, 2007. 304 с.

5. Андрушко П. П. Коментар до статей 361-363 КК України. *Правове, нормативне та метрологічне забезпечення системи захисту інформації в Україні: Наук.-техн. збірник*. Вип. 4. К. : Нац. техн. ун-т України «КПІ», МОН України, Департамент спец. телекомунікаційних систем та захисту інформації СБУ, 2002. С. 23-29.
6. Безпека комп'ютерних систем. Злочинність у сфері комп'ютерної інформації та її попередження / Під заг. ред. Снігерьова О. П. Запоріжжя : Павел, 1998. 315 с.
7. Боротьба зі злочинами у сфері комп'ютерної інформації: проблеми та шляхи їх вирішення : матеріали міжвузівської наук.-практ. конф., 14.12.2007 р. / Донецький юрид. ін-т Луганського держ. ун-ту внутр. справ ім. Е. О. Дідоренка. Донецьк : ДЮІ ЛДУВС, 2008. 244 с.
8. Вехов В. Б. Компьютерные преступления: Способы совершения. Методики расследования. М. : Право и закон, 1996. 180 с.
9. Голубев В. Правові проблеми боротьби з комп'ютерними злочинами. *Закон і бізнес*. 2001. № 37-38. С. 41.
10. Гуцалюк М. Координація боротьби з комп'ютерною злочинністю. *Право України*. 2002. № 5. С. 121-126.
11. Карчевський М. В. Кримінальна відповідальність за незаконне втручання в роботу електронно-обчислювальних машин, систем та комп'ютерних мереж. Луганськ : РВВ ЛАВС, 2002. 144 с.
12. Карчевський М. В. Кримінально-правова охорона інформаційної безпеки України : монографія. МВС України, Луган. держ. ун-т внутр. справ ім. Е. О. Дідоренка. Луганськ : РВВ ЛДУВС, 2012. 528 с.
13. Коваленко М. М. Комп'ютерні віруси й захист інформації : Посібник. К. : Наукова думка, 1999. 268 с.
14. Комп'ютерна злочинність : Навч. посіб. / Біленчук П. Д., Бут В. В., Гавловський В. Д. та ін. К. : Атіка, 2002. 240 с.
15. Карчевский Н. В., Музыка А. А. Неправомерный доступ к компьютерной информации: уголовно-правовое исследование. Киев: «МП Леся», 2015. 208 с.
16. Комп'ютерний тероризм: практика запобігання, протидії, розслідування: кримінологічно-криміналістичний аналіз та правові, управлінські і тактико-технологічні засади запобігання, протидії, розслідування комп'ютерних терористичних актів: навч. посібник / Біленчук П. Д., Кравчук В. В., Кравчук О. В. та ін. / П. Д. Біленчук (заг. ред.). Хмельницький : Хм. ЦНТЕІ, 2008. 258 с.
17. Лащук Є. Інформація з обмеженим доступом як предмет злочину. *Право України*. 2001. № 3. С. 75-78.
18. Лісовий В. «Комп'ютерні» злочини: питання кваліфікації. *Право України*. 2002. № 2. С. 86-88.
19. Мисливий В. А. Кримінальна відповідальність за злочини в інформаційній сфері. *Теорія і практика юридичної відповідальності за правопорушення в інформаційній сфері: матеріали наук.-практ. конф. 8 черв. 2016 р.* / Упоряд.: В. М. Фурашев, С. Ю. Петраєв. К. : НТУУ «КПІ» Вид-во «Політехніка», 2016. С. 104-107.
20. Музыка А. А., Азаров Д. С. Законодавство України про кримінальну відповідальність за "комп'ютерні" злочини: науково-практичний коментар і шляхи вдосконалення. К. : Видавець Паливода А. В., 2005. 120 с.
21. Усатий Г. Боротьба з комп'ютерними злочинами: проблеми удосконалення кримінального законодавства. *Юридичний вісник України*. 2002. 20-26 липня.

До теми 2.10. Злочини у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг

1. Про державну службу : Закон України від 16.12.1993 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3723-12>
2. Про державну службу : Закон України від 10.12.2015 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19>
3. Про запобігання корупції : Закон України від 14.10.2014 р.. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18>
4. Про судову практику у справах про перевищення влади або службових повноважень : Постанова Пленуму Верховного Суду України від 26.12.2003 р. № 15. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0015700-03>.
5. Про судову практику в справах про хабарництво : Постанова Пленуму Верховного Суду України від 26.04.2002 р. № 5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0005700-02>.
6. Багрий-Шахматов Л. В. Уголовно-правовые и криминологические проблемы коррупции, теневой экономики и борьбы с ними : Учеб. пособие. Одесса : Латстар, 2001. 529 с.
7. Бантишев О. Ф. Злочини у сфері службової діяльності (питання кваліфікації) : Навч. посібник. К. : МАУП, 2002. 128 с.
8. Зейкан І. Поняття посадової особи в кримінальному законодавстві: порівняльний аналіз. *Право України*. 2002. № 3. С. 118-120.
9. Клепицкий И. А. Документ как предмет подлога в уголовном праве. *Государство и право*. 1998. № 5. С. 68-75.
10. Клименко В. А., Мельник Н. И., Хавронюк Н. И. Уголовная ответственность за должностные преступления. К. : Блиц-Информ, 1996.
11. Максимович Р. Л. Поняття службової особи у кримінальному праві України : монографія. Л. : ЛьвДУВС, 2008. 303 с.
12. Маляренко В. Деякі питання перевищення влади або посадових повноважень: Коментар судової практики з кримінальних справ. *Бюлетень законодавства і юридичної практики України*. 1996. № 6. С. 64-68.
13. Мельник М. І. Хабарництво: загальна характеристика, проблеми кваліфікації, удосконалення законодавства. К. : Парламентське вид-во, 2000. 256 с.
14. Мельник М. І., Редька А. І., Хавронюк М. І. Науково-практичний коментар Закону України «Про боротьбу з корупцією» / За ред. М. І. Мельника. К. : Атіка, 2003. 320 с.
15. Мельник М., Хавронюк М. Розмежування складів злочинів «зловживання владою або посадовим становищем» та «перевищення влади або посадових повноважень». *Право України*. 1997. № 2. С. 31-33.
16. Мельник М. І. Корупція: сутність, поняття, заходи протидії : Монографія. К. : Атіка, 2001. 304 с.
17. Моршнев Є. І., Жаровська І. М. Кримінальна відповідальність за злочини у сфері службової діяльності (питання кваліфікації) : навч. посіб. Л. : Видавець ПП Лукашук В. С., 2008. 109 с.
18. Навроцький В. Провокація хабара як можливий спосіб боротьби з корупцією. *Вісник Академії правових наук України*. Х., 1998. Вип. 4. С. 157-161.
19. Светлов А. Я. Ответственность за должностные преступления. К. : Наук. думка, 1978. 252 с.

20. Слущька Т. І. Кримінальна відповідальність за злочини, вчинені у сфері службової діяльності : навч. посіб. К. : КНТ, 2007. 164 с.
21. Шиманський Ф. В. Злочини у сфері службової діяльності: кримінально-правовий аналіз : Навч. посіб. Одеса : Юрид. література, 2006. 272 с.

До теми 2.11. Злочини проти правосуддя

1. Кримінально-виконавчий кодекс України : Закон України від 11.07.2003 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1129-15>
2. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13.04.2012 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>
3. Про адміністративний нагляд за особами, звільненими з місць позбавлення волі : Закон України від 01.12.1994 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/264/94-%D0%B2%D1%80>
4. Про виконавче провадження : Закон України від 02.06.2016 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1404-19>
5. Про забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві : Закон України від 23.12.1993 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3782-12>
6. Про попереднє ув'язнення : Закон України від 30.06.1993 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3352-12>
7. Інструкція про організацію здійснення адміністративного нагляду за особами, звільненими з місць позбавлення волі : наказ Міністерства внутрішніх справ України, Державного департаменту України з питань виконання покарань від 04.11.2003 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0046-04>
8. Правила внутрішнього розпорядку установ виконання покарань : наказ Міністерства юстиції України від 28.08.2018 р. № 2823/5. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1010-18>.
9. Правила внутрішнього розпорядку слідчих ізоляторів Державної кримінально-виконавчої служби України : наказ Міністерства юстиції України від 18.03.2013 р. № 460/5. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0445-13>.
10. Про судову практику в справах про злочини, пов'язані з порушеннями режиму відбування покарання в місцях позбавлення волі : Постанова Пленуму Верховного Суду України від 26.03.1993 р. № 2. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0002700-93>.
11. Про застосування законодавства, що передбачає державний захист суддів, працівників суду і правоохоронних органів та осіб, які беруть участь у судочинстві : Постанова Пленуму Верховного Суду України від 18.06.1999 р. № 10. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0010700-99>.
12. Про застосування судами законодавства, що передбачає відповідальність за посягання на життя, здоров'я, гідність та власність суддів і працівників правоохоронних органів : Постанова Пленуму Верховного Суду України від 26.06.1992 р. № 8. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0008700-92>.
13. Берзін П. С. Кримінальна відповідальність за постановлення завідомо неправосудних постанови і ухвали у цивільних та кримінальних справах. *Законодавство України. Науково-практичні коментарі*. 2003. № 7. С. 19-25.
14. Горелик А. С., Лобанова Л. В. Преступления против правосудия. СПб.: Издательство Р. Асланова "Юридический центр Пресс", 2005. 489 с.

15. Забезпечення безпеки учасників кримінального судочинства в Україні та зарубіжних країнах: порівняльний аналіз : навч. посібник / Шкарупа В. К., Коваль М. В., Андрущук В. М. та ін. Ірпінь: Національний ун-т ДПС України, 2007. 192 с.
16. Клименко В. Забезпечення безпеки засуджених, які брали або беруть участь у кримінальному судочинстві. *Юридичний вісник України*. 2000. 26 жовтня – 1 листопада.
17. Кузнецов В. В., Сийплові М. В. Кримінальна відповідальність за притягнення як обвинуваченого завідомо невинуватої особи : монографія / В. В. Кузнецов, М. В. Сийплові. Ужгород : Закарпатський державний університет, 2011. 284 с.
18. Осадчий В.І. Злочини проти правосуддя: Монографія. К.: ФОП Маслаков, 2018. 200 с.
19. Орел Ю. В. Кримінальна відповідальність за злочини проти нормальної діяльності органів і установ пенітенціарної служби України : монографія. Харків: ТОВ «В справі», 2016. 416 с.
20. Плужнік О. І. Деякі проблеми кваліфікації втечі з місць позбавлення волі. *Вісник Одеського інституту внутрішніх справ*. Одеса, 1997. Вип. 1. С. 55-58.
21. Плужнік О. І.. Кримінальна відповідальність за порушення режиму відбування покарання у виправних установах та тримання під вартою. О.: Вид-во Одеського юрид. ін-ту НУВС, 2005. 139 с.
22. Преступления против правосудия: Толкование уголовного закона. Комментарий статей УК РФ. Материалы судебной практики. Статистика / Александров А. Н., Антонов Ю. И., Галахова А. В. и др.. / А. В. Галахова (ред.). М.: Норма, 2005. 415 с.
23. Трубников В. М. Научно-практический комментарий к Закону Украины «Об административном надзоре за лицами, освобожденными из мест лишения свободы». Харьков: Рубикон, 1998. 112 с.
24. Шаблистий В.В., Ткаченко А.В. Кримінальна відповідальність за дії, що дезорганізують роботу установ виконання покарань : монографія. Дніпро : Видавець Біла К.О., 2018. 152 с.

До теми 2.12. Злочини проти встановленого порядку несення військової служби (військові злочини)

1. Дисциплінарний статут Збройних Сил України : Закон України від 24.03.1999 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/551-14>
2. Про Військову службу правопорядку у Збройних Силах України : Закон України від 07.03.2002 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3099-14>
3. Про військовий обов'язок і військову службу : Закон України від 25.03.1992 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2232-12>
4. Про збройні сили України : Закон України від 06.12.1991 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1934-12>
5. Про оборону України : Закон України від 06.12.1991 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1932-12>
6. Про правовий режим воєнного стану : Закон України від 12.05.2015 р. № 389-VIII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19>
7. Статут внутрішньої служби Збройних Сил України : Закон України від 24.03.1999 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/548-14>
8. Статут гарнізонної та вартової служб Збройних Сил України : Закон України

- від 24.03.1999 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/550-14>
9. Стройовий статут Збройних Сил України : Закон України від 24.03.1999 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/549-14>
 10. Базов В. П. Воєнні злочини : Навчальний посібник. К. : Юрінком Інтер, 2008.
 11. Богуцький П. Застосування кримінальних покарань за вчинення військових злочинів. *Право України*. 1999. № 8. С. 32-33.
 12. Бугаєв В. О. Кримінально-правові особливості ознак військового злочину. *Вісник Одеського інституту внутрішніх справ*. Одеса, 1999. Вип. 4. С. 84-88.
 13. Гришук В. К., Сенько М. М. Кримінальна відповідальність за самовільне залишення військової частини або місця служби : монографія. Л. : Львівський держ. ун-т внутрішніх справ, 2007. 308 с.
 14. Карпенко М. І. Злочини проти встановленого порядку несення військової служби (військові злочини): теоретичні та прикладні аспекти: монографія / За заг. ред. д.ю.н, проф. В. К. Матвійчука. К.: ВНЗ «Національна академія управління», 2018. 420 с.
 15. Карпенко М. І. Кримінальна відповідальність за порушення статутних правил взаємовідносин між військовослужбовцями за відсутності відносин підлеглості: кримінально-правове та кримінологічне дослідження. К. : КНТ, 2007. 232 с.
 16. Касинюк В. І., Білоконеv В. М. Кримінальна відповідальність військовослужбовців за порушення правил водіння або експлуатації машин. Запоріжжя : видавець Глазунов С. О., 2011. 231 с.
 17. Курилюк Ю. Б. Кримінально-правове забезпечення протидії порушенню правил несення прикордонної служби : монографія / За наук. ред. д-ра юрид. наук, проф. В. К. Матвійчука. К. : ВД «Дакор», 2013. 216 с.
 18. Хавронюк М. І., Дячук С. І., Мельник М. І. Військові злочини: Коментар законодавства / Відп. ред. М. Д. Дрига, В. І. Кравченко. К. : А.С.К., 2002. 272 с.
 19. Хавронюк М. І. Військові злочини : Навч. посіб. К., 1995. 155 с.

До теми 2.13. Злочини проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку

1. Конвенція про закони і звичаї суходільної війни (IV Гаазька конвенція) від 18.10.1907 р. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_222
2. Про захист цивільного населення під час війни : Женевська конвенція від 12.08.1949 р. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_154
3. Про поводження з військовополоненими : Женевська конвенція від 12.08.1949 р. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_153
4. Про символіку Червоного Хреста і Червоного Півмісяця в Україні : Закон України від 08.07.1999 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/862-14>
5. Адельханян Р. Уголовная ответственность за вербовку наемников. *Законность*. 2002. № 1. С. 44-45.
6. Базов В. П. Кримінальна відповідальність за серйозні порушення міжнародного гуманітарного права : Навч. посібник. К. : Істина, 2003. 136 с.
7. Куцевич М. П. Кримінальна відповідальність за екоцид: міжнародний та національний аспекти : монографія. К. : Юридична думка, 2009. 332 с.
8. Миронова В. О. Проблеми кримінальної відповідальності за порушення законів та звичаїв війни : монографія. Х. : Право, 2007. 152 с.
9. Мохончук С. М. Злочини проти миру та безпеки людства: генезис, еволюція, сучасна регламентація у кримінальному праві та законі : монографія. Харків :

Право, 2013. 528 с.

Датою звернення до електронного ресурсу джерел є 18.06.2020 р.

13. Інформаційні ресурси

1. Офіційний веб-сайт Верховної Ради України <http://rada.gov.ua/>
2. Офіційний веб-сайт судової влади України <http://court.gov.ua/>
3. Офіційний веб-сайт МВС України <http://mvs.gov.ua/>
4. Веб-сайт Нормативні акти України <http://www.nau.kiev.ua/>
5. Веб-сайт Пошуковий сервер українського законодавства LIGA
<http://www.liga.net/>
6. Веб-сайт Українське законодавство на англійській мові
<http://www.welkometo.kiev.ua/>
7. Єдиний державний реєстр судових рішень <http://reyestr.court.gov.ua/>

**Питання до модульної контрольної роботи,
яка виконується студентами після завершення вивчення
Розділу 1 навчальної дисципліни «Кримінальне право
(Особлива частина)»**

1. Поняття та система Особливої частини кримінального права.
2. Наукові основи кваліфікації злочинів.
3. Дії, спрямовані на насильницьку зміну чи повалення конституційного ладу або на захоплення державної влади (ст. 109 КК).
4. Посягання на територіальну цілісність і недоторканність України (ст. 110 КК).
5. Фінансування дій, вчинених з метою насильницької зміни чи повалення конституційного ладу або захоплення державної влади, зміни меж території або державного кордону України (ст. 110² КК).
6. Державна зрада (ст. 111 КК).
7. Диверсія (ст. 113 КК).
8. Шпигунство (ст. 114 КК).
9. Перешкоджання законній діяльності Збройних Сил України та інших військових формувань (ст. 114¹ КК).
10. Поняття вбивства у кримінальному праві. Види вбивств.
11. Умисне вбивство (ч.1 ст. 115 КК).
12. Умисне вбивство при обтяжуючих обставинах (ч. 2 ст. 115 КК).
13. Умисне вбивство при пом'якшуючих обставинах (ст. ст. 116, 117, 118, 119 КК).
14. Умисне тяжке тілесне ушкодження (ст. 121 КК).
15. Умисне середньої тяжкості тілесне ушкодження (ст. 122 КК).
16. Умисне легке тілесне ушкодження (ст. 125 КК).
17. Катування (ст. 127 КК).
18. Погроза вбивством (ст. 129 КК).
19. Зараження венеричною хворобою (ст. 133 КК).
20. Залишення в небезпеці (ст. 135 КК).
21. Порушення встановленого законом порядку трансплантації анатомічних матеріалів людини (ст. 143 КК).
22. Незаконне позбавлення волі або викрадення людини (ст. 146 КК).
23. Захоплення заручників (ст. 147 КК).
24. Торгівля людьми (ст. 149 КК).
25. Експлуатація дітей (ст. 150 КК).
26. Згвалтування (ст. 152 КК).
27. Сексуальне насильство (ст. 153 КК).
28. Розбещення неповнолітніх (ст. 156 КК).

29. Перешкоджання здійсненню виборчого права або права брати участь у референдумі, роботі виборчої комісії або комісії з референдуму чи діяльності офіційного спостерігача (ст. 157 КК).

30. Порушення таємниці голосування (ст. 159 КК).

31. Підкуп виборця, учасника референдуму (ст. 160 КК).

32. Порушення рівноправності громадян залежно від їх расової, національної належності, релігійних переконань, інвалідності та за іншими ознаками (ст. 161 КК).

33. Порушення недоторканності житла (ст. 162 КК).

34. Ухилення від сплати аліментів на утримання дітей (ст. 164 КК).

35. Перешкоджання законній професійній діяльності журналістів (ст. 171 КК).

36. Грубе порушення законодавства про працю (ст. 172 КК).

37. Порушення недоторканності приватного життя (ст. 182 КК).

38. Порушення авторського права і суміжних прав (ст. 176 КК).

39. Порушення права на винахід, корисну модель, промисловий зразок, топографію інтегральної мікросхеми, сорт рослин, раціоналізаторську пропозицію (ст. 177 КК).

40. Крадіжка (ст. 185 КК).

41. Грабіж (ст. 186 КК).

42. Розбій (ст. 187 КК).

43. Вимагання (ст. 189 КК).

44. Шахрайство (ст. 190 КК).

45. Привласнення, розтрата майна або заволодіння ним шляхом зловживання службовим становищем (ст. 191 КК).

46. Викрадення води, електричної або теплової енергії шляхом її самовільного використання (ст. 188¹ КК).

47. Заподіяння майнової шкоди шляхом обману або зловживання довірою (ст. 192 КК).

48. Умисне знищення або пошкодження майна (ст. 194 КК).

49. Придбання, отримання, зберігання чи збут майна, одержаного злочинним шляхом (ст. 198 КК).

50. Самовільне зайняття земельної ділянки та самовільне будівництво (ст. 197¹ КК).

51. Виготовлення, зберігання, придбання, перевезення, пересилання, ввезення в Україну з метою використання при продажу товарів, збуту або збут підроблених грошей, державних цінних паперів, білетів державної лотереї, марок акцизного податку чи голографічних захисних елементів (ст. 199 КК).

52. Незаконні дії з документами на переказ, платіжними картками та іншими засобами доступу до банківських рахунків, електронними грошима, обладнанням для їх виготовлення (ст. 200 КК).

53. Контрабанда (ст. 201 КК).

54. Незаконне виготовлення, зберігання, збут або транспортування з метою збуту підакцизних товарів (ст. 204 КК).
55. Протидія законній господарській діяльності (ст. 206 КК).
56. Легалізація (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом (ст. 209 КК).
57. Ухилення від сплати податків, зборів (обов'язкових платежів) (ст. 212 КК).
58. Доведення банку до неплатоспроможності (ст. 218¹ КК).
59. Доведення до банкрутства (ст. 219 КК).
60. Шахрайство з фінансовими ресурсами (ст. 222 КК).
61. Розголошення комерційної або банківської таємниці (ст. 232 КК).

**Питання до модульної контрольної роботи,
яка виконується студентами після завершення вивчення
Розділу 2 навчальної дисципліни «Кримінальне право
(Особлива частина)»**

1. Порухення правил охорони або використання надр (ст. 240 КК).
2. Незаконна порубка або незаконне перевезення, зберігання, збут лісу (ст. 246 КК).
3. Незаконне полювання (ст. 248 КК).
4. Незаконне зайняття рибним, звіриним або іншим водним добувним промислом (ст. 249 КК).
5. Створення злочинної організації (ст. 255 КК).
6. Бандитизм (ст. 257 КК).
7. Терористичний акт (ст. 258 КК).
8. Фінансування тероризму (ст. 258⁵ КК).
9. Завідомо неправдиве повідомлення про загрозу безпеці громадян, знищення чи пошкодження об'єктів власності (ст. 259 КК).
10. Створення не передбачених законом воєнізованих або збройних формувань (ст. 260 КК).
11. Викрадення, привласнення, вимагання вогнепальної зброї, бойових припасів, вибухових речовин чи радіоактивних матеріалів або заволодіння ними шляхом шахрайства або зловживанням службовим становищем (ст. 262 КК).
12. Незаконне поводження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами (ст. 263 КК).
13. Недбале зберігання вогнепальної зброї або бойових припасів (ст. 264 КК).
14. Порухення встановлених законодавством вимог пожежної безпеки (ст. 270 КК).
15. Порухення вимог законодавства про охорону праці (ст. 271 КК).
16. Порухення правил безпеки під час виконання робіт з підвищеною небезпекою (ст. 272 КК).

17. Порухення правил безпеки руху або експлуатації залізничного, водного чи повітряного транспорту (ст. 276 КК).
18. Пошкодження шляхів сполучення і транспортних засобів (ст. 277 КК).
19. Порухення правил безпеки дорожнього руху або експлуатації транспорту особами, які керують транспортними засобами (ст. 286 КК).
20. Незаконне заволодіння транспортним засобом (ст. 289 КК).
21. Порухення чинних на транспорті правил (ст. 291 КК).
22. Масові заворушення (ст. 294 КК).
23. Хуліганство (ст. 296 КК).
24. Ввезення, виготовлення або розповсюдження творів, що пропагують культ насильства і жорстокості, расову, національну чи релігійну нетерпимість та дискримінацію (ст. 300 КК).
25. Ввезення, виготовлення, збут і розповсюдження порнографічних предметів (ст. 301 КК).
26. Втягнення неповнолітніх у злочинну діяльність (ст. 304 КК).
27. Контрабанда наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів чи прекурсорів або фальсифікованих лікарських засобів (ст. 305 КК).
28. Незаконне виробництво, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення, пересилання чи збут наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів (ст. 307 КК).
29. Викрадення, привласнення, вимагання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів чи заволодіння ними шляхом шахрайства або зловживання службовим становищем (ст. 308 КК).
30. Незаконне виробництво, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення чи пересилання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів без мети збуту (ст. 309 КК).
31. Схиляння до вживання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів (ст. 315 КК).
32. Незаконне публічне вживання наркотичних засобів (ст. 316 КК).
33. Розголошення державної таємниці (ст. 328 КК).
34. Втрата документів, що містять державну таємницю (ст. 329 КК).
35. Передача або збирання відомостей, що становлять службову інформацію, зібрану у процесі оперативно-розшукової, контррозвідувальної діяльності, у сфері оборони країни (ст. 330 КК).
36. Незаконне перетинання державного кордону України (ст. 332² КК).
37. Ухилення від призову на строкову військову службу, військову службу за призовом осіб офіцерського складу (ст. 335 КК).
38. Ухилення від призову за мобілізацією (ст. 336 КК).
39. Наруга над державними символами (ст. 338 КК).
40. Опір представникові влади, працівникові правоохоронного органу, державному виконавцю, члену громадського формування з охорони громадського порядку і державного кордону або військовослужбовцеві, уповноваженій особі Фонду гарантування вкладів фізичних осіб (ст. 342 КК).

41. Втручання в діяльність працівника правоохоронного органу, судового експерта, працівника державної виконавчої служби, приватного виконавця (ст. 343 КК).

42. Погроза або насильство щодо працівника правоохоронного органу (ст. 345 КК).

43. Посягання на життя працівника правоохоронного органу, члена громадського формування з охорони громадського порядку і державного кордону або військовослужбовця (ст. 348 КК).

44. Посягання на життя журналіста (ст. 348¹ КК).

45. Примушування до виконання чи невиконання цивільно-правових зобов'язань (ст. 355 КК).

46. Підроблення документів, печаток, штампів та бланків, збут чи використання підроблених документів, печаток, штампів (ст. 358 КК).

47. Несанкціоноване втручання в роботу електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), автоматизованих систем, комп'ютерних мереж чи мереж електрозв'язку (ст. 361 КК).

48. Створення з метою використання, розповсюдження або збуту шкідливих програмних чи технічних засобів, а також їх розповсюдження або збут (ст. 361¹ КК).

49. Несанкціоновані дії з інформацією, яка оброблюється в електронно-обчислювальних машинах (комп'ютерах), автоматизованих системах, комп'ютерних мережах або зберігається на носіях такої інформації, вчинені особою, яка має право доступу до неї (ст. 362 КК).

50. Зловживання владою або службовим становищем (ст. 364 КК).

51. Зловживання повноваженнями службовою особою юридичної особи приватного права незалежно від організаційно-правової форми (ст. 364¹ КК).

52. Перевищення влади або службових повноважень працівником правоохоронного органу (ст. 365 КК).

53. Службове підроблення (ст. 366 КК).

54. Декларування недостовірної інформації (ст. 366¹ КК).

55. Службова недбалість (ст. 367 КК).

56. Прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою (ст. 368 КК).

57. Пропозиція, обіцянка або надання неправомірної вигоди службовій особі (ст. 369 КК).

58. Зловживання впливом (ст. 369² КК).

59. Завідомо незаконні затримання, привід, домашній арешт або тримання під вартою (ст. 371 КК).

60. Притягнення завідомо невинного до кримінальної відповідальності (ст. 372 КК).

61. Примушування давати показання (ст. 373 КК).

62. Порушення права на захист (ст. 374 КК).

63. Завідомо неправдиве повідомлення про вчинення злочину (ст. 383 КК).

64. Введення в оману суду або іншого уповноваженого органу (ст. 384 КК).
65. Дії, що дезорганізують роботу установ виконання покарань (ст. 392 КК).
66. Втеча з місця позбавлення волі або з-під варти (ст. 393 КК).
67. Приховування злочину (ст. 396 КК).
68. Дезертирство (ст. 408 КК).
69. Ухилення від військової служби шляхом самокалічення або іншим способом (ст. 409 КК).
70. Виготовлення, поширення комуністичної, нацистської символіки та пропаганда комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів (ст. 436¹ КК).
71. Планування, підготовка, розв'язування та ведення агресивної війни (ст. 437 КК).
72. Найманство (ст. 447 КК).

ПОЛОЖЕННЯ
про рейтингову систему оцінки (PCO) успішності студентів
з кредитного модуля «Кримінальне право (Особлива частина)»
для спеціальності 081 «Право» факультету соціології і права

Розподіл навчального часу за видами занять і завдань з дисципліни згідно з робочим навчальним планом.

Семестр	Навчальний час		Розподіл навчальних годин			Контрольні заходи		
	Кредити	Академ. години	Лекції	Семінари	СРС	МКР	Реферат	Семестр. атестація
5	4	120	36	36	48	1	-	письмовий екзамен

Рейтинг студента з кредитного модуля «Кримінальне право (Особлива частина)» складається з балів, що отримуються за:

1) відповіді, вирішення задач та доповнення відповідей інших студентів у процесі дискусії на шести семінарських заняттях (із розрахунку, що на кожному семінарському занятті бере активну участь (оцінюються) у середньому 10 студентів (при чисельності групи 30 осіб – $18 \text{ сз} \cdot 10 \text{ ст.} / 30 = 6$ відповідей);

2) виконання модульної контрольної роботи (МКР), що складається з двох частин (двогодинна МКР поділена на дві одногодинні контрольні роботи);

3) виконання п'яти експрес-контрольних робіт;

4) відповідь на екзамені.

Розмір (R) шкали PCO з кредитного модуля формується як сума вагових балів контрольних заходів протягом семестру R_c та вагового балу з екзамену R_E .

$$R = R_c + R_E = 50 + 50 = 100$$

Система рейтингових (вагових) балів та критерії оцінювання

Семінарське заняття:

Ваговий бал – 4 ($r_c = 4$). Максимальна кількість балів за шість відповідей на семінарських заняттях дорівнює 24 балам.

Критерії оцінювання відповідей:

– творче розкриття одного з питань, вільне володіння матеріалом – 4 бали;

– глибоке розкриття одного з питань дискусії – 3 бали;

– активна участь у роботі семінару – 2 бали;

– пасивна робота – 0 балів.

Модульна контрольна робота:

Ваговий бал – 8 ($r_{\text{МКР}} = 8$). Максимальна кількість балів за дві контрольні роботи дорівнює 16 балам.

Виконання МКР полягає у письмовій відповіді на одне теоретичне запитання, одне практичне завдання (задача) та вирішенні блоку тестів із 20 контрольних запитань.

Критерії оцінювання:

Теоретичне запитання оцінюється у 2 бали.

Система оцінювання теоретичного запитання:

- повна відповідь (не менше 75 % потрібної інформації) – 2 бали;
- неповна відповідь (не менше 60 % потрібної інформації) та незначні помилки – 1 бал;
- незадовільна відповідь – 0 балів.

Практичне завдання (задача) оцінюється у 2 бали.

Система оцінювання практичного завдання (задача):

- повне безпомилкове розв'язування завдання – 2 бали;
- повне розв'язування завдання з несуттєвими неточностями – 1 бал;
- завдання не виконано – 0 балів.

Блок тестів із 20 контрольних запитань оцінюється у 4 бали.

Система оцінювання вирішення тестових завдань:

- 20 правильних відповідей – 4 бали;
- 19-17 правильних відповідей – 3 бали;
- 16-14 правильних відповідей – 2 бали;
- 13 і менше правильних відповідей – 0 балів.

Експрес-контроль:

Ваговий бал – 2 ($r_{\text{ЕК}} = 2$). Максимальна кількість балів за п'ять експрес-контрольних робіт дорівнює 10 балам.

Експрес-контроль проводиться шляхом вирішення блоків тестів із 10 контрольних запитань.

Критерії оцінювання:

- 10-9 правильних відповідей – 2 бали;
- 8-7 правильних відповідей – 1 бал;
- 6 і менше правильних відповідей – 0 балів.

Заохочувальні бали (r_s) нараховуються за:

- повідомлення на семінарському занятті за результатами опрацювання додаткової відповідної літератури – 2 бали;
- участь у факультетській або університетській олімпіаді – 3 бали;
- написання опублікованих тез на наукових конференціях, семінарах, симпозіумах та круглих столах – до 5 балів;
- підготовка рефератів та оглядів наукових праць – до 5 балів.

Одному або двом кращим студентам на кожному семінарському занятті можуть додаватися 1-2 заохочувальних бали.

Викладач може в кінці семестру додати до рейтингу 1-2 бали за надзвичайну активність, за повний конспект лекцій, за 100 % відвідування тощо.

Сума заохочувальних балів не має перевищувати 0,1 R_c .

Максимальна сума балів (R_c) складає 50.

$$R_c = r_c + r_{\text{мкр}} + r_{\text{ек}} + r_s = 50$$

Умови проведення проміжної атестації:

Атестація з кредитного модуля проводиться шляхом визначення поточного рейтингу студента на час атестації.

Умовою позитивної атестації є значення поточного рейтингу студента не менше, ніж 50 % від максимально можливого на час атестації. В іншому випадку студент вважається не атестованим.

Для отримання позитивного результату з першої проміжної атестації (8 тиждень) студент має отримати не менше, ніж 10 балів (за умови, якщо на початок 8 тижня згідно з календарним планом контрольних заходів “ідеальний” студент має отримати 20 балів).

Для отримання позитивного результату з другої проміжної атестації (14 тиждень) студент має отримати не менше, ніж 16 балів (за умови, якщо на початок 14 тижня згідно з календарним планом контрольних заходів “ідеальний” студент має отримати 32 бали).

Відповідь на екзамені:

Необхідною умовою допуску до екзамену є попередній рейтинг з кредитного модуля не менше 0,5 R_c , тобто рейтинг має бути не менше 25 балів, а також позитивні оцінки з виконання модульних контрольних робіт.

Складова екзаменаційного контролю дорівнює 50 балам.

На екзамені студенти виконують письмову контрольну роботу. Екзаменаційний білет складається з трьох завдань різного рівня складності: одне теоретичне питання, одне практичне завдання (задача) і блок тестів з 45 контрольних запитань.

Критерії оцінювання:

Теоретичне питання оцінюється у 10 балів.

Система оцінювання теоретичного запитання:

- повна відповідь (не менше 90 % потрібної інформації) – 10-9 балів;
- достатньо повна відповідь (не менше 75 % потрібної інформації, або незначні неточності) – 8 балів;
- неповна відповідь (не менше 60% потрібної інформації та деякі помилки) – 7 балів;
- незадовільна відповідь – 0 балів.

Практичне завдання (задача) оцінюється у 10 балів.

Система оцінювання практичного завдання:

- повне безпомилкове розв’язування завдання – 10-9 балів;
- повне розв’язування завдання з несуттєвими неточностями – 8 балів;
- завдання виконане з певними недоліками – 7 балів;
- завдання не виконано – 0 балів.

Блок тестів із 45 контрольних запитань оцінюється у 30 балів.

Система оцінювання вирішення тестових завдань:

- 45-43 правильних відповідей – 30 балів;
- 42-39 правильних відповідей – 25 балів;
- 38-34 правильних відповідей – 21 бал;
- 33 і менше правильних відповідей – 0 балів.

Підсумкова оцінка за екзамен складається із суми балів за виконання всіх завдань.

Сума стартових балів і балів за екзаменаційну контрольну роботу переводиться до екзаменаційної оцінки згідно з таблицею:

Бали: семінарські заняття + МКР + експрес-контроль + екзаменаційна контрольна робота	Оцінка
95 – 100	Відмінно
85 – 94	Дуже добре
75 – 84	Добре
65 – 74	Задовільно
60 – 64	Достатньо
Менш ніж 60	Незадовільно
Невиконання умов допуску до семестрового контролю	Не допущено

Склав: професор Володимир МИСЛИВИЙ _____
(підпис)

Ухвалено на засіданні кафедри публічного права

Протокол № _____ від « ____ » _____ 2020 р.

В. о. завідувача кафедри _____ Дарія МАРІЦ
(підпис)